

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnishtvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterskopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnishtvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 12—
četrt leta 6:50	četrt leta 6—
na mesec 2:30	na mesec 2—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnishtvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 6. novembra.

Včerašnja seja je z obstrukcijo nehala, današnja z obstrukcijo pričela. Rusinski poslanec Lukaszewicz pa se je vedno omejil na precej umerjeno taktiko in tako je razprava o zvišanju davka na žganje vendarie dospela do zaključnega debate in izvolitve generalnih govornikov, katerih eden se je odpovedal besedi, drugi pa jo dobi v torek. Potem pa pridejo zopet na vrsto stvarni popravki . . .

Tekom današnje debate se je odigral zopet prizor, ki mora oblitati vsakega poštenega Slovana z rdečico sramu. Dobil je besedo poslanec Kurylowicz, ki se priznava za Rusja ter je prednašel bridke pritožbe o zatiranju ruskega elementa v Galiciji. Rusini, kakor znano, ne priznavajo eksistence Rusov v Avstriji, temveč pravijo, da so to le rusinski renegati. Vprašanje je najmanj sporno, ker je razlika med rusinskim in ruskim jezikom le dialektalna in se mora priznati, da imajo Rusi ravnotako prav, če imenujejo Rusine Ruse, kakor Rusini, ki pravijo, da tvorijo narodno individualnost, poseben narod, različen po zgodovini in jeziku od ruskega. Toda Rusini nimajo pravice, nazivati one, ki se v Galiciji priznajo za Ruse, izdajalce in ruske špijone, kakor so to danes storili, izzvavši žalosten koncert psovanih in grdenja, katerega slastni poslušalci so bili seveda Nemci. Češki radikali so branili poslanca Kurylowicza, v katerega se je poslanec Budzinowski povrh še z brahijalno silo zaletel, ter so zahtevali za njega isto svobodo, katero si zlasti Rusini vedno vindicirajo. Morali so zato prenesti ploho žaljivih očitanih ter zaničevalnih besed o Slovanstvu in slovanski ideji. Rusini si ne znajo pridobivati simpatij ostalih slovanskih narodov in škodujejo s svojo burno nestrpljivostjo svoji pravični stvari. — Današnja seja je zopet pokazala, kako rahli in pomanjkljivi so stiki rusinske delegacije z ostalimi slovanskimi skupinami.

Na koncu se je zbornica pričela razpravo o takozvanem učiteljskem nujnem predlogu, to je, da pri-

speva država 20 milijonov kron za izboljšanje učiteljskih plač. Predlagatelj poslanec Pacher ni baš posebno poklican zagovornik učiteljskih interesov. Baš njegova nemško - nacionalna stranka onemogočuje s svojo obstrukcijo delazmožnost češkega deželnega zbora, ki bi sicer takoj reguliral učiteljske plače. Poslanec Pacher je moral tekom svojih izjavjaj preslišati marsikatero grenko. Njegov govor je karakterističen dokument nemške neiskrenosti in politične nepoštenosti. Učiteljska debata bo postala sicer zanimiva, ker se bo do pač vse stranke oglasile k besedi. Tudi poslanec dr. Ravnihar namerava izpregovoriti o specifičnih slovenskih učiteljskih razmerah.

Že brzojavno smo poročali, kako nevihta se zbira nad justičnim ministrom Hohenburgerjem, očita se mu, da uvaža kabineto justico ter vpliva na pravoreke neodvisnega pravosodja. Niti Nemci se ne upajo več braniti Hohenburgerja. Nad vse značilno je, da sta tako radikalno-šovinistična Hohenburgerja, kakor sta posl. Markhl in Rolier, molčala, ko je dr. Renner stavil predlog, da se naj Hohenburgerju izreče nezaupnica in graja, to se pravi, da se ga politično in parlamentarno justicira. Servilna uslužnost načelnika justičnega odseka poslanca Waldnerja je odvrnila za danes pretečo nevarnost, toda v prihodnji seji bo vihar tem ostrejši. Že danes se lahko reče, da je justični minister izgubil še zadnji košček ugleda in veljave — pri svojih lastnih somišljenikih in vse se čudi, da sami ne izgine s pozorišča. — Menda bo čakal, da se ga ob primeri priliki iznebi grof Stürgkh nasilnim potom.

Parlament je pričakoval od današnjega poročila dr. Steinwenderja o Canadian aferi nekaj več, kakor pa ona, deloma zgolj principijalna izjava, s katerimi se je reterent v seji proračunskega odseka zadovoljil. O njih smo že poročali. Posebno pozornost in splošno odobravanje pa vzbuja Steinwenderjeva kritika naše zunanje politike, ki žre denar, ovira produkcijo in izganja ljudi iz domovine. Pregratneje se skrajaj ni moglo izraziti. Steinwenderjeve besede so eklatanten dokaz, da Berchtoldovega sistema ne obsojajo le Slovani, da ga ne pobijamo le mi Jugo-

slovani, temveč tudi Nemci: združili so se vsi avstrijski narodi v odporu proti politiki, ki se da v vladnih listih hvaliti kot edino prava, zveličavna in patrijotična. Še bolj bodo to obsodbo potrdile delegacije.

Prihodnja seja bo v torek popoldne. Grof Stürgkh obljublja takrat odgovor na češko interpelacijo radi uvedbe komisarijata Nemci, krščanski socialisti in nemški socialisti so proti otvoritvi debate. Poljaki še »razmišljajo«, v njihovih rokah je odločitev. Ako zavrne zbornica debato, potem bodo Čehi vložili proti kabinetu obtožbo radi ustavolomstva.

Razporejen je v zbornici je bilo slabo. Skoraj povsodi se razmotriva le še vprašanje, ali bo vlada državni zbor razpustila, ali le odgodila. Drugo se smatra za verjetnejše. Da obustavijo Rusini obstrukcijo — tega nihče ne verjame, nekaterim parlamentarnim krogom se celo zdi, da obstoja med vlado, Nemci in Rusim nekaj sporazum, katerega cilj je onemogočenje parlamentarnega dela v svrhu uvedbe režima § 14. in oktrojev. V koliko je to domnevanje upravičeno, se ne da reči. Vsekakor pa je dejstvo, da so danes pri izvolitvi generalnih govornikov oddajali Nemci svoje glasove rusinskemu obstrukcionističnemu kandidatu!

Bolgarsko - turška zveza.

V listih se je že mnogo pisalo o tem, da se je že sklenila, odnosno, da se pripravila zveza med Bolgarijo in Turčijo, ki bi naj bila naperjena proti Srbiji v prvi vrsti, v drugi vrsti pa proti Grški in Romuniji.

Z bolgarske službene strani se je ta vest odločno dementirala, toda zdi se, da je na tej stvari vendarle dokaj resnice.

Kakor poroča »Narodni Prava«, je na medstrankarskem shodu v Pridopu eden izmed glavnih govornikov Nenov obširno govoril o tem vprašanju ter kategorično izjavil, da je sedanja bolgarska vlada dr. Radoslavova po posredovanju Avstro-Ogrske sklenila s Turčijo vojno konvencijo proti Grški, Srbiji in Romuniji in se dogovorila s Turki, da napovesta Bolgarska in Turčija prihod-

njo spomlad vojno Srbiji, Romunski in Grški.

K tej vesti pripominja sofijski »Mir«, glasilo bivšega ministrskega predsednika Gešova in bolgarske narodne stranke:

Načrti vlade Radoslavova glede zveze s Turki, prihajajo malo po malo na dan in čisto umljivo je, da nemalo razburjajo bolgarsko javnost. Tega dolgotrajnega bivanja generala Savova v Carigradu, si ne more nihče tolažiti drugače, kakor da je general Savov bil pooblaščen, da vodi še posebna tajna pogajanja, tičoča se vojaške zveze med Bolgarijo in Turčijo.

Štajersko.

Izvrševalni odbor narodne stranke za Štajersko ima danes v Mariboru svojo sejo. Razpravljala se bo do razra vprašanja, tičoča se Podravja in Slovenskih goric. Tudi tod se mora razživeti živahno narodno politično gibanje.

Zavarovalnična agentura na c. kr. sodišču. Iz Šoštanj nam poročajo: Kaj čuden vtisk napravi na človeka, da vabi neki S. na tukajšnji okrajni sodnijski s sodnijskimi povabili stranke k sebi na št. 6, da jih tam vabi k zavarovanju za dunajsko zavarovalno družbo in tudi pobira denar. Ne glede na to, da se dela na tak način precej umazana konkurenca drugim zavarovalnim družbam, je vendar vsekakor — čudna, taka agentura v c. k. sodniji. Zanimivo bi bilo izvedeti o tem mnenju predsednika c. kr. okrožne sodnije v Celju. (O razmerah na šoštanski c. kr. okrajni sodniji bomo sicer še priobčili jako značilen dopis. Opomba uredni.)

Iz Celja. Narodna čitalnica ima svoj redni letni občni zbor v soboto, dne 15. novembra ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Častikraja pri »Straži« in »Slov. Gospodarju«. Kakor čujemo, so vložili gg. dr. Kukovec, Franjo Roblek in E. Kukovec proti »Straži« in »Slov. Gospodarju« zaradi raznih žalečih in obrekljivih dopisov tožbo zaradi žaljenja časti.

Iz Celja. Kakor že omenjeno, se vrši jutri, v soboto ob 8. uri zvečer

v »Narodnem domu« javen shod političnega društva »Naprejš«, na katerem se bode govorilo o žalostnih razmerah pri celjskih sodiščih in o celjskem gimnazijskem vprašanju. Ker sta to za slovenske Celjane jako važni vprašanja, je pač na mestu častna udeležba.

Iz Celja. Odkar je prišel k graškemu poštnemu ravnatelstvu zaigrizen nemški nacijonalec Swoboda, se čuti tudi po spodnještajerskih poštah, da veje od zgoraj Slovincem sovražna veter. Dočim je bilo poprej v navadi, da se je namerščalo na Sp. Štajerskem vse slovenske in vsaj slovenščine zmožne poštne uradnike, se postopa sedaj ravno narobe. Slovenske uradnike in uradnice dobiš po vseh srednje — in zgornještajerskih poštah, dasi si prav nič ne želijo službovati med nemškimi Jokelni, ki jih sovražijo in šikanirajo — na Sp. Štajerskem pa neprestano narašča število nemškega uradništva. Seveda, od kod bi pa vzele nemške šole otroke, nemški trgovci odjemalce in »Südmark« svoje članstvo! Pri državnih poštah uradih v Celju, Zidanem mostu, Pragerskem, Ptuj in Mariboru našteješ skoraj na prstih ene roke c. kr. poštne uradnike, ki so Slovenci! Uradniški razmeram pri naših poštah bo treba odslej posvečevati več pozornosti, v našem narodnem in gospodarskem interesu.

Drobne novice. Iz Slov. Bistrice. V onedeljek dopoldne je zgorelo domovanje Andreja Špessa v Tinjah. Zažgal je neki slaboumni Jernej Godec. Naznanil se je sam orožnikom in izjavil, da je zato zažgal, da bi prišel v ječo in tam dobil vsaj nekaj za jesti. — Iz Celja. Danes zvečer zborujeta v Nemškem domu celjska deželna poslanca Stallner in dr. Negri. Govorita med drugim tudi o paktu s slovanskimi klerikalci. To je prvi nemškonacijonalni shod po deželnozbornem zasedanju, na katerem se o paktu s slovanskimi klerikalci razpravlja. — Mesto Slovenska Bistrica misli v l. 1914 graditi vodovod in električno centralo. — Poročil se je l. t. m. pri Sv. Roku ob Sotli nadučitelj g. Josip Čenčič z gđ. učiteljico Fino Belšak.

LISTEK.

Cerkvene miši.

Povest iz sedanosti.

Spisal L. C.
(Dalje.)

»Če ne znajo tudi nič drugega, kakor podpisati svoje ime,« je odvrnil dr. Podpečnik mlademu kaplanu, »to nič ne de.« Ravnotako je popolnoma brezpomembno, ako se spoznajo kaj na posojilništvo ali ne. Vsaj ste vendar vi tukaj, preljudi moj tovariš, ki boste vendar prevzeli dejansko vodstvo vse posojilnice, naj si bode potem načelnik Peter ali Pavel in naj zna ta Peter ali Pavel pisati ali ne. V tem pogledu si ne delajte prav nikakih nepotrebnih skrbi in zaupajte popolnoma v samega sebe, ker boste s takim zaupanjem v samega sebe najboljše shajali in tudi najbolj zanesljivo dosegli svoj cilj, to je ustanovitev posojilnice za Orehovlje in orehovljski kot. V načelstvo in nadzorništvo lahko sprejmete katere koli gospodarje ali sinove boljših posestnikov, ker moramo tudi skrbeti, da pride mladina do primerne delokroga in najsi imajo ti možje in fantje kaj smisla za posojilništvo ali ne. Druga stvar pa

je radi osebe načelnika. V tem pogledu je pa moja misel ta, da se brez Urbana Raka stvar ne more srečno poklicati v življenje, ker je vsaj ime Urbana Raka naravnost potrebno kot nekaka reklama za novi zavod. Po mojih informacijah Urban Rak ni samo eden izmed največjih kmečkih bahačev, temveč je, recimo to kar odkrito, tudi eden največjih kmečkih oderuhov. Toda njegovo bogastvo izvira v precejšnji meri iz duhovniških rok in bi bilo vsled tega krivično, če ne bi vsaj posredno služilo še nadalje duhovniškim svrham. Urban Rak ima pa tudi svojo ahilovo peto in ta je precejšnja častilakomnost poleg navadne lakomnosti. Vsled tega naj bi se po mojem mnenju na ustanovnem zborovanju vzlic njegovi odklonilni izjavi izvolil Urban Rak za načelnika mlademu zavodu. Da pa ne bode odklonil izvolitve, naj se pa zaeno stori sklep, da dobi načelnik, ako ne stanuje v Orehovljah, primerne in večje službene nagrade za svoja pota v Orehovlje in naj se to Raku sočasno z izvolitvijo takoj poroča. Če res prav poznam Urbana Raka, bode ta mož, če bode denarna vaba zadostno izdatna, z obema rokama zagrabil za novo čast in potem imate načelnika, kakoršnega si morete le želeli. To je moje mnenje in mislim, da je pravo.

Mladi kaplan se je svojemu iz-

kušnemu svetovalcu zahvalil za njegov pametni nasvet in mu obljubil, da se bode do pičice ravnal po njem. Na to sta prerešeta še ostale gospodarje, ki so obljubili pristopiti k posojilnici ter izmed njih izbrala tudi one može, ki naj se izvolijo v načelstvo in nadzorništvo. Pri ti izbiri seveda ni odločevala izobrazba ali kaka druga odlična lastnost, temveč samo okolnost, ako je dotični takega značaja, da je od njega pričakovati slepe in nepogojne pokorščine nasproti duhovščini. V očigled tako zasnovani izbiri se ni čuditi, da je bilo izbranih v načelstvo in nadzorništvo novega zavoda precej takih mož, ki so pri podpisu svojega imena samo za pero prijemali.

Bodočo nedeljo se je vršilo potem v orehovljskem župnišču ustanovno zborovanje, ki je imelo poklicati v življenje posojilnico za Orehovlje in orehovljski kot. Ustanovno zborovanje je počastil s svojo navzočnostjo tudi mladi župni upravitelj, ki je s kratkim nagovorom pozdravil zbrane zborovalce in jim želel božji blagoslov pri njihovem zaslužnem delu; potem se je pa oprostil s svojimi službenimi dolžnostmi, katere mu onemogočujejo nadaljno udeležbo ter odšel. Nadaljno zborovanje je pa vodil mladi kaplan Urh Čuk, ki je zbranim možem prečital že sestavljena pravila, pojasnil še

enkrat pomen in namen denarnega zavoda, katerega misli ustanoviti in končno pozval zbrane može, da naj pristopijo k mlademu zavodu. Može so kaplana poslušali, ne da bi prav razumeli, kaj jim pridiguje in molčali. Na njegov poziv so se oni, ki so znali pisati, podpisali na več pol, ostale, ki niso znali pisati, ali ki niso bili sploh navzoči, je pa kaplan kar sam podpisal in sicer nekatere potem, ko so prišli za pero in povedali svoja imena. Na to je kaplan Urh Čuk predlagal še one može, ki naj se izvolijo v načelstvo in nadzorništvo in takoj tudi ugotovil, da so od njega predlagani može tudi izvoljeni, ker je sklepal iz trajnega molka navzočih mož, da pritrujejo soglasno njegovemu predlogu. Nato je zaključil mladi kaplan s primerno slovesnim govorom to ustanovno zborovanje, pri katerem ni nihče navzočih mož odprl svojih ust, na kar so se zborovalci razšli v razne gostilne, da si tam po domače povedo svoje misli o tem zborovanju.

Prihodnja številka »Domoljuba« je pa prinesla iz peresa mladega kaplana navdušen in zelo dolgovezen članek o tem ustanovnem zborovanju, ta članek je bil zaeno poln najstrupenejših napadov na liberalno oderuštvo, h kratu je pa povzdigoval v nebo zvišeno idejo pristno katoliškega združništva.

XX.

Moj domino! V življenju tudi — nikar se preveč mi ne čudi! — vsak nosi krinko, to seve, da skriva mu obraz vsakdanji in pa njegov značaj notranji, njegove prave misli, da, ki čuva jih na dnu srca . . .

A š k e r c: Pesnitve.

Mladi kaplan Čuk je drugi dan po tem ustanovnem zborovanju takoj vse potrebno ukrenil, da bi čim preje začela nova posojilnica s svojim poslovanjem. Poslal je vse potrebno katoliškemu odvetniku v Ljubljano in poslednjega še v svojem pismu rotli, da naj nemudoma predloži pravila v potrditev pristojni oblasti in čim preje izvrši vpis v zadržni register. Kot načelnika je brez vsakega pomisleka navedel Urbana Raka iz Brezovice, čeprav je ta mož odklonil k novemu denarnemu zavodu pristopiti.

Mlademu kaplanu je pa grenilo veselje nad tem prvim praktičnim uspehom njegovega delovanja na go-

Koroško.

Bivši krški škof dr. Kahn pod kurateljo. Bivšega krškega knezoškofa, tajnega svetnika dr. Kahna so djalili pod kurateljo zaradi sodno dognane slaboumnosti. Ta slučaj nas spominja nehoti na dogodke, ki so se vršili ob času, ko je odstopil dr. Kahn od svojega mesta. Dr. Kahn je postal žrtev klerikalnega gospodarstva na Koroškem. Proces proti znanemu sleparju monsignoru Weissu, ki je ogoljufal koroško »Centrakasse« za ogromne vsote in pobegnil nato v Ameriko je pokazal, da se je tudi škof dr. Kahn preveč spuščal v industrijska podpetja krščanskih socialcev. Razni klerikalni sebični spekulant so spravili dr. Kahna tako daleč, da je segel celo po premoženju knezoškofije, ko mu je zmanjkalo svojega denarja, samo da je rešil začasno zavožena klerikalna podjetja. To je prišlo seveda na dan in takrat se je ustanovila velika akcija za sanacijo, katere akcije se je udeležila cela škofija. Dr. Kahn je uvidel, da je njegovo stališče nevzdržljivo in je resigniral. Dr. Kahn je star 74 let in živi sedaj v samostanu Tanzenberg pri opatu Bonifaciju Ekerju, ki je tudi njegov kurator.

Primorsko.

Aretacija. V okolici Naboržine so aretirali orožniki nekega Alojzija Šviligaja, ker je bil na sumu, da je izvršil v okolici več tatvin. Preiskava je dognala, da je aretiranec 24letni Alojzij Mužik iz tolmanskega, ki se je skrival pod drugim imenom in je izvršil več tatvin in vlomov med temi tudi v vilo grofa Aleks. Economo na Trsteniku, kjer je ukradel za 500 K raznega blaga.

Roparski umor pri Sežani. Iz Sežane poročajo k temu umoru sledeče: Pokojnega voznika Škerjanca sta napadla bržkotne dva roparja. Mož je bržkotne spal na vozu, ko ga je eden roparjev udaril z nekim težkim orodjem po glavi. Nato sta ga odnesla morilca v skrit jarek, kjer sta ga oropala. Denarja pri njem nista dobila veliko, ker je izročil Škerjanc izkupilo za seno še v Trstu sinu svojega gospodarja, ki se je odpeljal z drugim vozom domov. O roparskih morilcih nimajo do sedaj še nobene sledi. Gotovo pa je, da sta morala vedeti, da ima Škerjanc denar, bodisi da sta to izvedela v Senožcah in sta ga na cesti počakala, ali pa sta ga videla v Trstu in sta mu sledila.

Kuga v Trstu. Kakor smo že včeraj poročali je umrl na parniku »Sofie Hohenberg« mornar Josip Vladosić za azijsko kugo. K temu slučaju poročajo: Parnik je priplul dne 12. oktobra v Trst iz Buenos Airesa. Razlagali so v Trstu iz parnika razno blago. Ker v sredo jutraj mornar Vladosić ni prišel na delo, ga je šel eden njegovih tovarišev iskat v njegovo celico. Našel ga je v postelji, bil je mrtev. Poklicali so zdravnika dr. Huberja, ki je konstatiral smrt in preiskal truplo. Našel je na spodnjem delu života dve buli in je takoj sumil, da je mož umrl za kugo. Obvestil je takoj merodajne kroge, ki so takoj ustavili delo na parniku in odredili, da odpelje parnik v lazaret, truplo pa odpeljejo v bolnišnico. Preiskava je dognala, da je mož res umrl za kugo. Izolirali so 53

spodarskem polju edino-le dejstvo, da k novemu denarnemu zavodu, ki ga je on osnovan na pravi katoliški podlagi, ni pristopil niti en trgovec ali gostilničar iz Orehovlj in je cellega orehovskega kota in se še manj udeležil ustanovnega zborovanja. To je bila grenka kaplja v kupi veselja in te grenke kaplje mladi kaplan ni hotel, niti mogel brez osvetle popiti. Sklenil je v svojem srcu, da se bode nad upornimi trgovci in gostilničarji v kratkem času, toda temeljito maščeval s tem, da jim bode nekoliko otežil njihov lahkni in po večini tudi oderuški zaslužek.

Resno se je začel baviti z mislijo, da je treba prvi gospodarski poskus za osvoboditev lepih Orehovlj in cellega orehovskega kota iz grabežljivih rok liberalnih oderuhov, ki je bil utelešen z ustanovitvijo prepotrebne denarnega zavoda, izpolniti še s tem, da se prepotrebni denarnemu zavodu postavi ob bok še ravnotako potrebno konsumno društvo, ki naj bi vse Orehovlje in cel orehovljski kot preskrbljevalo z vsem potrebnim blagom kakoršnekolikoli vrste, ki bi tudi prodajalo vino in vse mogoče hladilne in opojne pijače. Z ustanovitvijo konsumnega društva bi prizadajal na eni strani usodepolen udarec onim trgovcem, ki vzlic njegovim sirenskimi vabilom niso hoteli pristopiti k novemu denarnemu zavodu, na drugi strani bi pa enako udaril tudi prešerne gostil-

ničarje, ki so ravnotako zavrgli njegova prijazna vabila.

Če bi bil kaplan na si ni upal te svoje nove ideje na svojo pest spraviti v življenje, temveč je hotel še poprej poprašati začasnega župnega upravitelja dr. Jurija Podpečnika za svet in morebitna navodila. Ker je bil ves v ognju za svojo novo misel, da se mora ravnotako ustanovljenemu novemu denarnemu zavodu pridružiti kot drug stebel katoliške misli še novo konsumno društvo, se je tudi takoj podal k začasnemu župnemu upravitelju, da mu obrazloži svojo misel in ga naprosi za njegov svet.

Začasni župni upravitelj je mirno poslušal mladega kaplana, ko mu je utemeljeval živo potrebo, da naj se ustanovi za Orehovlje in vse orehovljski kot še konsumno društvo s sedežem v Orehovljah, da se s to novo ustanovo jame ljudstvo brez oderuškega posredovanja od strani nadutih liberalnih trgovcev in gostilničarjev preskrbljevati in nuditi za nižje cene vse potrebno blago in druge potrebščine, kakor tudi pošteno in pristno pijačo. Mladi kaplan je zaeno na podlagi one svoje učenosti, katero si je pridobil na tem polju v bogoslovju, dokazoval in tudi dokazal mlademu župnemu upravitelju, da bi konsumno društvo, če bi se ustanovilo, ne donajalo samo ogromnih koristi svojim članom in vsem drugim, ki bi kupovali blago v prodajalni konsumnega društva,

mož osadke in 48 delavcev, ki so pomagali na parniku. Parnik so desinificirali. Pri tem se je dognalo, da so zanesle kugo na parnik podgane.

Roparski napad na parniku. Dva neznana roparja sta napadla v bolnišnici parnika »Sofia Hohenberg« bolnega mornarja Avgušina. Eden roparjev mu je nastavljal na prsa samokres, drugi pa je vzel njegovo obleko in 52 kron, na kar sta oba pobegnila.

Zaprta igralnica. Javno igralnico v Piranu, ki je bila letos začasno zaprta, so zaprli definitivno in sicer na direkten ukaz centralne vlade.

Preiskavo glede poštnih poverb. v Barkanju pri Zadru so poverili poštnemu svetniku Feiglu. Poleg tega je poslalo trgovinsko ministrstvo tja višjega poštnega svetnika Karla Prohaska, da se udeleži preiskave.

Spomin na veliko klerikalno lopovstvo.

Ljudje dandanes hitro pozabijo in tako je prišlo že precej v pozabo velikansko duhovniško tatinstvo, ki se je zgodilo pred nekaj leti na Koroškem. Tam so nemški in slovenski klerikalci ustanovili »Zadružno zvezo« in nalovili vanjo na milijone kmečkega denarja ter obetali kmečkemu ljudstvu, da mu prinese ta »Zadružna zveza« zlate čase in ga reši vseh nadlog in težav. Kako so to izpolnili, se je kmalu pokazalo. Duhovniki so v tej »Zadružni zvezi« kradli, kakor srake. Katoliški prelat Kayser si je »izposodil« ogromne vsote, katoliški prelat Weiss je pokradel stotisoče; prelat Kayser je prišel za dolgo let v kriminal, prelat Weiss pa je z ukradenimi stotisoči zbežal v Ameriko. Ko je nastal polom v tej »Zadružni zvezi«, so kranjski klerikalci seveda hoteli na pomoč koroškim bratcem in zlasti so lagali, da Slovenci niso nič prizadeti. A izkazalo se je, da jo kranjski klerikalci tudi to pot lagali in da je iz tatvin koroških duhovnikov nastala velika nesreča za koroške Slovence. Polom klerikalne »Zadružne zveze« je namreč prestrašil ljudi tako, da so začeli trumoma dvigati denar iz slovenskih posojilnic. Te so morale odpovedati posojila in so tako spravile svoje dolžnike, slovenske kmete, v najhujšo stisko. Želi pa so Nemci! Tisti Slovenci, ki so iz slovenskih posojilnic dvignili svoj denar, so ga nesli v nemške zavode in s tem pomnožili nemško moč; tisti kmetje, od katerih so slov. posojilnice iztirjavale posojila, pa so bili prisiljeni iskati pomoč pri nemških zavodih in so tako prišli v gospodarsko odvisnost od Nemcev. Kranjski klerikalci so takrat tudi zatrjevali, da pri okradeni »Zadružni zvezi« ni bilo nič slovenskih posojilnic. A tudi to je bila laž. Tudi slov. zadruge so bile pri tisti nepozabni »Zadružni zvezi« in se sedaj komaj nad vodo drže. Klerikalci so poslali znanega Jošta, ki je ugonobil »Glavno posojilnico«, da jih rešuje. Nekatere slovenske može so tatvine katoliških prelatov spravile popolnoma v nič. Slovenski kmet Ivan Ure na primer, ta ugledni in premožni gospodar v celovski okolici, v Sv. Martinu pri Celovcu, eden stebrov slovenstva, je po duhovski krivdi prišel na nič.

temveč da bi tudi gromadilo vsako leto one velikanske dobičke, ki izginjajo doslej leto za letom v nenasičnih žepih liberalnih trgovcev in gostilničarjev.

»Da se osvobodi dobro in verno ljudstvo teh ljudskih pijavk,« govoril je navdušeno mladi kaplan, »da se zaeno ustanovi v našem kotu druga močna katoliška trdnjava, je vsekakor potrebno, da se poleg nove posojilnice ustanovi še konsumno društvo. Za potrebni denar, ki bi ga konsumno društvo rabilo za nakup blaga in drugih potrebščin, oziroma za poravnavo dotičnih računov, pa ni treba imeti nobene skrbi. Posojilnica bo gotovo takoj s početka imela velike vloge, ker mi je več petičnih starih ženic že obljubilo v spovednici, da bodo pobrale svoje vloge iz liberalnega denarnega zavoda v bližnjem mestu in jih prenesle v našo novo posojilnico. Nova posojilnica bo torej takoj s početka bogato založena z denarjem, ker bode imela toliko vlog, da naloženega denarja ne bode mogla tako hitro plodonosno naložiti, če se ne ustanovi pri nas tudi konsumno društvo. Konsumno društvo bode par let, dokler ne naraste visoko rezervni zaklad, nakazano na to, da si bode moralo za poravnavo računov potrebni denar izposojevati. Tu si bosta pa lahko šla na roko nova posojilnica in konsumno društvo, ker bode posojilnica imela v prvih časih preveč vlog, katerih

ničarje, ki so ravnotako zavrgli njegova prijazna vabila.

ničarje, ki so ravnotako zavrgli njegova prijazna vabila.

Konkurzna uprava »Zadružne zveze« je namreč vse odbornike tožila na plačilo 370.000 K in je ta znesek že vknjižen na zemljišča posestnikov - odbornikov. Ubogi Ure je vsled svojega zaupanja do duhovnikov postal berač. Vsega tega smo se spomnili sedaj, ko je celovski uradni list priobčil razglas, da je prejšnji celovski knezoškof dr. Jožef Kahn sodnijsko spoznan za norca in postavljen pod kurateljo. Da kak škof znori, to je človeško, četudi se čudno sliši, da postane norec človek, ki ga je »božja milost« izbrala za njegovo dostojanstvo. Pri škofu Kahnu se pa ne ve natanko, ali je res znozel, ali pa so ga je proglasili za norca, da bi ga ne bilo treba zapreti. Ta škof po »božji milosti« je bil namreč goljuf in v zvezi z goljufijami, ki sta jih uganjala zgoraj omenjena prelata Kayser in Weiss. Klerikalci so seveda vse storili, da bi zakrili škofove goljufije, a toliko je vendar prišlo na dan, da je moral ta škof hitro »zboleti« in se svoji službi odpovedati. Je pač tako v Avstriji: če bo lačen revež ukradel zemljo, ga bodo zaprli, škofje pa lahko delajokar hočejo. Sedaj za norca spoznani škof Kahn je prišel l. 1887. za škofa v Celovec. Začel je svoje pastirovanje s tem, da je preganjal poštene narodne duhovnike in pospeševal vsakovrstne organizacije za rešitev kmečkega stanu. Reševanje kmečkega stanu je namreč jako hvaležna stvar; kmetu sicer ni bilo še nobene mu nič pomagano, pač pa so različni duhovniki in njih zavezništvi spravili že veliko denarja v svoje žepce. Tudi dolgove je delal ta škof in naslednik apostolov, kar se je dalo. Celovsko društvo sv. Mohorja je prisilil, da mu je odštela veliko tisočakov. Tega škofa zadene tudi v prvi vrsti krivda, da sta mogla prelata Kayser in Weiss krasti, kolikor sta hotela, kajti bil je z njima v nekaki družbi in je tudi mnogo cerkvenega premoženja vtaknil v te sleparske spekulacije. No, zdaj je ta škof takorekoč izginil izmed živih in je proglašen za norca. Hudega mu ni nič — saj živi v gospodskem kloštru Tanzenbergu, kjer ima vsega v izobilju, za ženske pa tako več ne vpraša, saj je že 75 let star. Omenili pa smo to stvar sedaj, ko je škof Kahn proglašen za norca, ker je vredna, da si jo ljudje zapomnijo. V tem slučaju se vidi, kako bedasto je ljudstvo, ki duhovniku slepo zaupa in kakš goljufi in tatovi se dobe tudi med katoliškimi prelati in škofi.

Volilci somišljeniki!

Dolžnost in pravica vsakega somišljenika je, da se sam osebno prepriča, če je vpisan v volilni imenik ali ne.

Volilni imeniki za splošno in mestno kurijo bodo razgrnjeni na magistratu

od 3. do 11. novembra.

Vsak volilec somišljenik naj se tekom teh dni potrdi na magistrat pogledat, če je vpisan ali ne. Kdor ni, naj takoj reklamira. Vsa pojasnila glede reklamiranja daje tajništvo napredne stranke ves dan v Wolfovi ulici 10, I. nadstropje.

Volilci! Reklamacijska doba je kratka! Pobrigajte se pravočasno za volilni imenik. Pozneje so vse pritožbe brezuspešne!

temveč da bi tudi gromadilo vsako leto one velikanske dobičke, ki izginjajo doslej leto za letom v nenasičnih žepih liberalnih trgovcev in gostilničarjev.

»Da se osvobodi dobro in verno ljudstvo teh ljudskih pijavk,« govoril je navdušeno mladi kaplan, »da se zaeno ustanovi v našem kotu druga močna katoliška trdnjava, je vsekakor potrebno, da se poleg nove posojilnice ustanovi še konsumno društvo. Za potrebni denar, ki bi ga konsumno društvo rabilo za nakup blaga in drugih potrebščin, oziroma za poravnavo dotičnih računov, pa ni treba imeti nobene skrbi. Posojilnica bo gotovo takoj s početka imela velike vloge, ker mi je več petičnih starih ženic že obljubilo v spovednici, da bodo pobrale svoje vloge iz liberalnega denarnega zavoda v bližnjem mestu in jih prenesle v našo novo posojilnico. Nova posojilnica bo torej takoj s početka bogato založena z denarjem, ker bode imela toliko vlog, da naloženega denarja ne bode mogla tako hitro plodonosno naložiti, če se ne ustanovi pri nas tudi konsumno društvo. Konsumno društvo bode par let, dokler ne naraste visoko rezervni zaklad, nakazano na to, da si bode moralo za poravnavo računov potrebni denar izposojevati. Tu si bosta pa lahko šla na roko nova posojilnica in konsumno društvo, ker bode posojilnica imela v prvih časih preveč vlog, katerih

Dnevne vesti.

+ Izseljeniški škandal. Včeraj se je začel baviti proračunski odsek poslanske zbornice z izseljeniškim škandalom. Kakor znano, je bil Krekov prijatelj poljski poslanec Stapinski javno obdolžen, da je od kanadske družbe podkupljen. Stapinski je v včerajšnji seji proračunskega odseka sam izpregovoril o svojem stališču glede izseljevanja. Razume se pač, da mož ni sebe obtoževal, nego pral, ali, da se je sploh sam oglašil in da poskuša pojasniti svoje stališče, to je vsaj možato. Radovedni smo, če bosta tudi dr. Susteršič in dr. Krek storila tako, kakor Stapinski.

+ Klerikalne sleparije. Klerikalci so v takih občinah, kjer upajo, da ne bo nobenega človeka, ki bi pregledal volilne imenike, vpisali v kmečko skupino tudi take ljudi, ki niso volili pri zadnjih občinskih volitvah v I. ali II. razredu. Vrnili so jih kratkoma v imenik kmečke skupine. Pri pregledovanju imenikov je tedaj treba stoterne pazljivosti in posebno naj gledajo tisti, ki reklamujejo, če niso vpisani znani klerikalci brez občinske volilne pravice med volilce kmetijske skupine. Naših nasprotnikov gotovo niso vpisali. Po mnogih krajih kaplani se niso eno leto v občini, reklamujte jih ven, potem tudi nimajo kaj iskati na volišču na dan volitve. Somišljeniki, ne zamudite reklamacij! Zadnji dnevi so tu! Volilni imeniki so dobre predstraže volilne bitke!

+ Klerikalni kandidat za ljubljansko okolico. Javna tajnost je, da klerikalci niso prav nič zadovoljni s svojim dosedanjim poslancem Dimnikom. Radi bi se ga na vsak način iznebili, ker so spoznali, da ga tudi volilci ne marajo. Ponujal se je za kandidata zloglasni meščanski župan Oražem, toda Bučarjeva afera je onemogočila njegovo kandidaturo. Nato so pa klerikalci sklenili, da kandidirajo uradnika tobačne tovarne in dobro znanega agitatorja in kričarja iz Zgornje Siške, Babnika. Kar pa se spomni Babnik, da je menda premlad. Dolgih krač je šel šentvidski župnik Zabret gledat v krstno knjigo ter na svojo žalost konstatiral, da je Babnik res še premlad. In tako ni preostajalo klerikalcem drugega, nego da morajo zopet kandidirati nezmožnega Dimnika, torej človeka, ki so ga klerikalci že sami vrgli med staro šaro. Upamo, da bodo okoliški volilci uvaževali to ter ne bodo volili Dimnika. S tem bodo pokazali, da imajo ravnoisto mnenje o kandidatu Dimniku, kakor klerikalni voditelji, namreč, da ne spada več v deželni zbor.

+ Volilci v Mostah! Volilni imenik za občino Moste bo v soboto ves dan in v nedeljo dopoldne razpoložen v kavarni pri »Malem slonu« na Zaloški cesti. Istotam se bodo izvrševale tudi reklamacije. Napredni volilci pobrigajte se, ali ste vpisani v volilni imenik, ki je zelo pomankljiv.

+ Kako je Lončarič prepričeval volilce v Črnomlju. Lepo je »Slovenec« popisal, kako je stavbeni podjetnik Lončarič prepričal v Črnomlju volilce, da je klerikalna stranka toliko zanje storila, da jo morajo zopet voliti. Lepo je to popisal in v Črnomlju so se gotovo prav od srca smejali, ko so brali to velikansko — izmišljotino. V Črnomlju je bil namreč shod, katerega se je udeležilo

je tudi nekako instinktivno slutil, da nikakor ni izključeno, da bi je mladi kaplan z ustanovitvijo konsumnega društva pošteno ne zavozil, ker je prav lahko mogoče, da bode pri nakupovanju blaga v svoji neizkušnosti padel v krepke zvijačnim tvrdkam, ki mu bodo obesile za drag denar na vrat manj vredno blago in še tega precej nad potrebo. Vsi ti pomisleki pa mladega župnega upravitelja niso dovedli do tega, da bi bil ognjevitemu kaplanu odsvetoval ustanovitev konsumnega društva. Uvaževal je namreč, da veje v knezoškofijski palači v Ljubljani in pa v celokupni S. L. S. za ustanovitev takih društev posebno ugoden veter in da po tam veljavnih nazorih dotičnik, ki ne podpira z vsemi svojimi silami in drugimi sredstvi moderne zadružnega gibanja na katoliški podlagi, ne velja za posebno vnetega duhovnika in naj si je potem njegovo življenje vzgledno in najsaj tudi težke dolžnosti svojega poklica izpolnjuje naravnost vzorno. Oziri na ta novodobni veterček v knezoškofijski palači in v vodstvu S. L. S. so bili silnejši od poprej navedenih stvarnih pomislekov proti ustanovitvi konsumnega društva, vsled česar je tudi odgovor mladega župnega upravitelja izpadel ugodno za idejo kaplana Urha Čuka...

Med tem, ko je mladi kaplan z njemu lastno ognjevitostjo zagovarjal svojo novo idejo, je imel mladi župni upravitelj dovolj časa, da si je dobro premislil svoj odgovor, ki ga bode dal svojemu mlademu duhovnemu pomočniku. Mladi župni upravitelj je imel svojo posebno misel o potrebi konsumnih društev po deželi, na katerih čelo se postavljajo tako radi mladi kaplani; tudi je nekako vedel, da je med površno teorijo in resno realnostjo veliko brezdno, katerega ni lahko premostiti; končno

kakih 600 kmečkih mož. Vsi ti volilci so se soglasno in z velikim navdušenjem izrekli za kandidaturo domačega Makarja. Na shod je prišel tudi Lončarič. Ko je ves preplašen videl, s kakim navdušenjem so se volilci izrekli za neodvisnega kandidata Makarja in kako odločno stoji na njegovi strani, se je začel vmes vtikati in delati zmešnjavo. Ker pa z besedo ni nič opravil, ker so se ljudje njegovim zmešanim besedam samo smejali in ogorčeni zavračali njegove trditve, se je Lončarič tako daleč spozabil, da je začel suknjo slačiti in grozeče kazati svojo moč. Tedaj je bil pa joj — volilci so planili po koncu, prevzela jih je opravičena nevoľja nad Lončaričevimi predrznostjo in vrgli bi ga bili na cesto, kakor je bil dolg in širok, da ni Lončarič takoj, pa kar takoj zlezal pod klop. Lončarič si ni znal drugače pomagati, kakor da je naročil šampanja in povabil kmečke može naj pijejo z njim. Plačal je kakih trideset steklenic šampanja, da bi ogorčene volilce pomiril in dosegel, da bi mu odpustili njegov nastop, ne da bi jih pridobil, plačal je šampanja, da je smel med zbranimi možmi ostati in jih prepričal sicer ne da so klerikalci kaj storili za Belo Krajino, pač pa da je — šampanjem dobra pijača.

+ Deželni avtomobilski stroški. Dežela si je nabavila avtomobile. Razume se ob sebi, da smejo služiti deželni avtomobili samo za uradno porabo, za vožnjo deželnih odbornikov in deželnih uradnikov na uradne komisije. Toda pri deželnem odboru so se menda že precej odvadili razločevanja med »tvoje« in »moje«. Deželni avtomobili ne služijo toliko za uradno porabo, kakor za agitacijska in zabavna potovanja. Medtem, ko se morajo na pr. deželni inženirji na svoje uradne komisije voziti z železnico in z vozovi, vsled česar zamude dosti več časa, pa se z deželnimi avtomobili vozarijo različni ljudje za svojo zabavo, ali pa za agitacijo. Vožnje z avtomobilom so draga zabava; kar naenkrat je sto kron zavoženih. Najpovršnejši računi kažejo, da porabi dežela na leto debele tisočake za avtomobilsko vožnjo. Med temi tisočaki jih je več šlo za zabavne in agitacijske vožnje, kakor za resnična uradna potovanja. Če bi se pri kakem državnem uradu kak uradnik vozil z uradnim avtomobilom na državne stroške, bi ga prijel za vrat in ga izročil državnemu pravdnstvu. Pri deželnem odboru pa mislijo, da jim je vse dovoljeno in še mar jim ni, ako je ves denar, kar so ga veljale zabavne in agitacijske vožnje z deželnimi avtomobili faktično deželi ukraden.

+ Susteršičeva službena pristojbina. Ko je bil dr. Susteršič imenovan za dež. glavarja, mu je urad za odmero pristojbin predpisal, da mora od svojih funkcijskih prejemkov letnih 7200 K plačati pristojbino 450 K. Proti temu se je dr. Susteršič pritožil na finančno ravnatelstvo, ki je sicer njegovo pritožbo odbilo, pa mu pristojbina velikodušno znižalo najprej na 135 K, potem pa na 100 K. Toda dr. Susteršiču je bilo za princip ne za te kronce in pritožil se je še na upravno sodišče. V svoji pritožbi je zastopal stališče, da je službadež. glavarjasamo častna služba in da plača 7200 K ravno zadostuje za reprezentacijske izdatke. Toda upravno sodišče je bilo drugačnega mnenja in je pritožbo dr. Susteršiča odbilo.

(Dalje prihodnjic.)

+ **Verska načela.** Na shodu zapornikov klerikalne stranke je dr. Šusteršič deklariral, da so na klerikalni zastavi v prvi vrsti zapisana **verska načela**. Klerikalna dejanja pričajo, da so klerikalci največji in najgrijši zaničevalci verskih načel in da so vsa njih dejanja pravo **sramotenje** Kristusovih nauk in božjih zapovedi.

+ **S pavovim perjem** se ponaša idrijski dekan Arko, ko v poročilu o sijajno uspelem Ganglovemu shodu poroča, da je kot poslanec izposloval pazniškim vdovam poboljšek, da so se paznikom v okviru normala izpremenili procenti in dosegel 6. in 7. dekliški razred na rudniški ljudski šoli itd. Delal je in dosegel uspehe, kakor še dosedaj nobeden poslanec. Bahati se pa res zna dekan Arko, dasi dejstva malo drugače govore. Pri Ganglu pa je seve vse negativno, nobenega uspeha. Ni gršega od klerikalnega samohvalisanja. Tuje nam je bilo obešanje na veliki zvon Ganglovo poslaniško delovanje, a napram klerikalnemu hvalisanju moramo pač poudarjati, da se je pravzaprav Gangl posebno trudil prav za ono, o čemur pravi Arko, da so njegove zasluge. Tako je vodil poslanec Gangl deputacijo vpokojenih rudarjev na Dunaj k ministru in s posredovanjem naprednih državnih poslancev tudi mnogo dosegel. V tej deputaciji sta bila vpokojena rudarja Leopold Jazbar in Fran Ferjančič, ki lahko pričata o Arkotovih zaslugah. Dekan Arko je bil pač obljubil, da se bo za vsako malenkost podal na Dunaj, a je raje v Logatcu vlak zamudil, da mu ni bilo treba pred ministrom. Kake pa so Arkotove zasluge za 6. ali 7. razred na ljudski šoli, pa smo že večkrat pojasnili. Edina zasluga Arkotova je morda ta, da je spravil stare rudarje v 2. in 1. normalni razred, a umljivo le svoje ožje soseske. To je pač samo Arkotova strankarska zasluga, nikdar pa splošna za delavstvo, ki si je v dolgih bojih samo izvojevalo nekaj izboljšanja. Slabo pa bi se bilo godilo idrijskemu delavstvu, če bi bilo čakalo na Arkotove zasluge. Nekaj pa je zanimivega pri naštevaniu Arkotovih poslaniških zaslug. Namreč to, da se ponaša samo s tem, kaj je dosegel s posredovanjem pri rudniški upravi, ne navaja pa niti ene zasluge, ki bi si jo bil pridobil kot deželni poslanec od dežele za mesto Idrijo. V tem je bilo njegovo delovanje prav tako negativno, kakor Ganglovo z edino razliko, da se Gangl pošteno trudil in prizadeval pridobiti koristi mestu Idriji in opozarjal tolikrat in tolikrat deželno oblast, kakor vlado na potrebe idrijskega mesta, dekan Arko pa je profaniral idrijske zadeve v samo obstrukcionistiške namene klerikalne stranke. Med Ganglovim in Arkotovim delovanjem je torej sicer velika razlika, o tem je lahko preverjen vsakdo, ki pozna njih delovanje. Najbrže bo dekan Arko zopet klerikalni kandidat v idrijskem mestu, zato se mu je treba odeti s pavovim perjem. Pomagalo mu to dosti ne bo, ker se pozna ptiča po petju.

+ **Volilci v Spodnji Šiški!** Vaša dolžnost je, da si v zadnjem trenutku zanesljivo ogledate volilne imenike. Ne zanemarite tega! ker je več naših volilcev izpuščenih.

+ **Sestanek jugoslovanskih mest.** Spljetska »Sloboda« piše: »Kakor čujemo, se župani največjih in najvažnejših jugoslovanskih mest, hrvaških, srbskih in slovenskih, bavijo z mislijo, da se po možnosti že prihodnje leto priredi sestanek jugoslovanskih mest. Nemci že več let prirejajo take sestanke, ki so se za nemška mesta izkazali za veleskoristne. Takšni sestanki omogočajo zblizanje, vzpostavljanje in podpiranje medsebojnih interesov posameznih mest, ker lahko s tem, da postopajo složno in zavezniško, dosežejo uspehe in koristi, ki bi jih sicer ne mogli doseči. Potrebno bi bilo torej to idejo gojiti in oživitviti na ta način, da bi se prvi sestanek jugoslovanskih mest priredil še leta 1914. Stvar bi naj vzeli v roke župani Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva in Spljeta, ki bi naj delovali kot pripravljalni odbor, izvršili vse predpriprave ter končno sklicali sestanek vseh jugoslovanskih mest.«

+ **Wastian o jugoslovanski nevarnosti.** Poročali smo že, da se odpravljata bivši nemški minister rojak dr. Schreiner in poslanec Wastian v Nemčijo, da informirata rajhovsko javnost o silnih bojih, ki jih vodijo avstrijski Nemci s Slovani, in naslikata nevarnosti, ki groze nemškemu življu v Avstriji s strani slovanskih narodov. Preteklo nedeljo sta bila vsenemška dioskura v Frankobrodu. Govorila sta na shodu društva za nemštvo v inozemstvu. Na shodu je govoril poslanec Wastian o nemštvu v avstrijskih alpskih pokrajinah in o **razvoju Jugoslovancev**. »Marburger Zeitung« poroča o tem: »Poslanec

Wastian je slikal težak boj, ki ga morajo voditi nemški rojaki v »južni marki« proti navalu Slovencev in — Srbov. Ta borba je dvakrat težja, ker podpira vlada nasprotnike nemštva in ker so junaški boritelji za nemško kulturo navezani zgolj na svoje moči.« — Iz tega poročila je razvidno, da je čisti vredni poslanec graškega mesta v očitnem navzkrižju z — resnico, ker je svoje rajhovske bratce v svojem govoru kar dvakrat nalagal. Prvič se je zlagal, ko je rekel, da morajo Nemci v avstrijskih alpskih pokrajinah voditi težko borbo s — Srbi, drugi pa, ko je zatrdil, da podpira avstrijska vlada nasprotnike nemštva t. j. Slovence in — Srbe in da so vsled tega junaški nemški predboritelji v teh pokrajinah navezani zgolj na svoje moči. Seve je pač sramotno pred Nemci v rajhu priznati, da ne morejo alpski Nemci s svojimi ogromnimi, večinoma iz rajha črpanimi sredstvi prav ničesar opraviti proti malemu slovenskemu narodiču samemu in da bi bilo vse nemštvo v južnih alpskih deželah že zdavna vrag vzel, **ako bi avstrijska vlada tako izdatno ne podpirala nemškega življa in ako bi ne zatirala z vsemi razpoložljivimi sredstvi nemštvu baje toli nevarnih Slovencev!**

+ **Sumljiva ženska in njeni katoliški zagovorniki.** V Ljubljani se je zgodil jako sumljiv slučaj. Neke ženska iz Port Saída v Egiptu je iztaknila dve dekleti iz Blasnikove tiskarne in jima je ponudila, naj gresta z njo v Egipt. Govorila je tudi s starši teh deklet in vse bi bilo gladko šlo, da ni ta ženska sama vzbudila proti sebi sum. Rekla je namreč materi enega omenjenih deklet, da želi, naj ostane stvar kolikor mogoče tajna. To je seveda vzbudilo sum, kajti splošno je znano, da je izvažanje človeškega mesa v Egipt prav dobra kupčija in da hodi več žensk iz Egipta na Goriško in Kranjsko loviti dekleta za »službe« v Egiptu. Obetajo jim dobre službe in lepe zaslužke, v resnici pa jih prodajajo v bordele. Če je tista ženska iz Port Saída imela poštene namene — čemu je pa potem materi rečenega dekleta rekla, da želi, naj ostane stvar kolikor mogoče tajna? Če poštena ženska poštenega dekleta s poštenim namenom vabi v službo v Egipt, pač ni vzroka, da bi se to skrivalo. Mati rečenega dekleta je, kakor omenjeno, začela sumiti, da se gre za nepošteno stvar, iskala je informacij pri raznih prijateljih in po tej poti smo za to stvar izvedeli tudi mi in jo z vso diskrecijo priobčili v javnem interesu. Sedaj pa prihaja »Slovenec« in trdi, da so »liberalci«, vložili proti gospe dr. Peganovi ovadbo na policijsko direkcijo, da je imenovani dekleti nagovarjala, naj gresta s tujo žensko v Port Said. Ne vemo, če je pri policijski direkciji sploh vložena taka ovadba in kdo jo je vložil — to našti tudi nič ne bri-ga, odločno pa zavračamo nesramno psovaje »Slovenčev«. **Mi smo morda s preveliko obzirnostjo zabeležili to, kar se je zgodilo, in slučaj je čisto gotovo sumljiv.** Mi tiste dobre in dobrotljive dame, ki je doma z Vipavskega, živi pa v Port Saidu, v mestu mornariških gostiln in bordelov, nič ne poznamo in nas njeno zvesto in katoliško srce nič ne interesira — **njeno vedenje je bilo tako, da je vzbudilo opravičen sum in zato smo je priabili.** Ali je drž. policija odredila preiskavo o tej stvari na podlagi naše notice ali na podlagi kake posebne ovadbe, to bo »Slovenec«, ki ima vendar najintimnejše zveze s policijo, vsekakor laglje izvedel, kakor mi. **Policija nadaljuje svoje poizvedbe in iz tega pač izhaja, da se tudi njej ta stvar zdi zelo sumljiva,** vzlic temu, da je tista blaga, dobra dama iz Port Saída tako znana z rodbino dr. Peganova, da je gospa dr. Peganova sama na Viču nagovarjala dekleta, naj s to blago dobro damo katoliškega srca gredo v Port Said. Kdo pa je pravzaprav ta blaga dama, kako se piše in kako opravilo ima v Port Saidu? Mar naj bi bil dr. Pegan to pojasnil, saj si vendar lahko misli, da tudi blagim katoliškim ljudem iz Port Saída v Ljubljani ne bo nihče slepo zaupal, tudi če so doma iz Vipave in znani z njegovo rodbino.

+ **Iz politične službe.** Za poskušnega praktika je sprejet pri računskem oddelku deželne vlade abiturijent Juri Hočev ar.

+ **Iz veterinarske službe.** Za veterinarnega asistenta pri namestništvu v Trstu je imenovan deželni veterinar Andrej Poberaj v Vipavi.

+ **Iz ljudskošolske službe.** Na mesto obolele učiteljice Elizabete Peč ar je imenovana za suplentko na ljudski šoli na Palčnem prov. učiteljica Leopoldina Nova k.

— **Nastop sokolske tekmovalne vrste za Pariz.** Predprodaja vstopnic prevzela je iz prijaznosti gospodična Jerica Dolenc (Prešernova ulica).

Cena sedežem v prvi vrsti in na galeriji 2 K, vsi ostali sedeži po 1 K 50 vin.; stojišče 60 v. Začetek telovadbe v ponedeljek točno ob pol 9. zvečer; blagajna se odpre ob pol 8.

— **Slovensko občinstvo** opozarjamo na jutranji koncert »Glasbene Matice« v Mestnem domu, na katerem nastopita dva jugoslovanska umetnika gđc. Dokičeva iz Beograda in g. Marko Vušković iz Zagreba. Nadejamo se, da se bo narodno občinstvo odzvalo vabilu in se udeležilo koncerta v čim največjem številu.

— **Deklamacijski večer.** Prihodnji teden priredi g. Val. Bratina v družbi g. režiserja Milana Skrbinka in g. Jos. Šesta deklamacijski večer in sicer v mali dvorani Narodnega doma. Spored, ki ga objavimo v eni naslednjih števil, bo jako pester in bo obsegal poleg resnih tudi humoristične pesne.

— **Pomlad pred zimo.** Gospod J. Rihteršič, nadučitelj v Srednji vasi v Bohinju, nam je poslal krasen šopek popolnoma dozorelih jagod, katere je nabral v planinah nad Idrijo. Hvala!

— **Mestna zastavljalnica** naznaja, da se vrši tamesečna dražba v mesecu septembru 1912 zastavljenih dragocenosti (zlatnine, srebrnine in draguljev) in v mesecu novembru 1912 zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev in koles itd.) v četrtek dne 13. t. m. od 8. do 12. dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica 2.

— **Ogenj v Mali vasi.** Minuli teden je pogorela v Mali vasi žitnica posestnika Mihaela Omahna v Višnji gori. Ogenj je uničil tudi streho bližnje kleti. Škoda znaša 900 kron. Ogenj so zanetili otroci.

— **Najnovejši čudež v »Novem Lurdu«.** Z Dolenjskega nam poročajo: Nekaj časa smo zdaj pustili Gorenjce, da so se proslavljali z zdaj menda že svetovno znanimi čudeži »vodiške svetnice«. Zdad ko je ta gorenjski čudež varno shranjen pod ključem, bo nemara dobro, če se občinstvo opozori tudi na čudeže, ki so se med tem časom dogodili v »Novem Lurdu«. Najbolj zanimiv je oni čudež, s katerim se bo pečalo novo-meško sodišče. Deležni tega čudeža pa je Kristusov namestnik Lesjak, župnik v Št. Jerneju. Ta sveti mož rad dobro živi in nobel se vozari okrog. Na dolenjski železnici, kjer se njegovi duhovni bratje vozijo navadno v 3. razredu, je za novolurškega župnika zdaj že II. razred premalo. Rad bi, kakor kakšna ekscelencia imel svoj voz z napisom: Tukaj in tako se vozi čudodelec, župnik v Novem Lurdu. Morda ima častiti Kristusov namestnik tudi še kakšne druge potrebe, kratkoma: on potrebuje denarja, še več denarja. »Vodiška svetnica« mu je kolikor toliko škodovala na lurdovih dohodkih. V zadnjem času namreč ni bilo več toliko romarjev iz Gorenjske dol v »Novi Lurd«. Po kaj bi bili tu di hodili na Dolenjsko, če pa so imeli doma pravo — svetnico. Da si častiti gospod novolurški župnik vsaj deloma odškoduje za slabšo kupčijo, si je izmisli, da bi bilo dobro, če bi še vsaj en del tistega denarja dobil nazaj, ki ga je pri »Novem Lurdu« pred njim kasiral lastnik parcele, na kateri stoji »Novi Lurd«. Tako blizo 2000 K je pobožni mož izračunal, da je Piletič (lastnik dotične parcele) prejel od pobožnih romarjev. In sicer še v tistem času, ko je ravno tu gospod župnik novomeškemu sodišču pisal, da je res ta »Novi Lurd« pravzaprav velika — sleparija. Zdad ko je isti župnik to veliko sleparijo sebi in škofu v prid pobilaglosvil za pravo cerkveno in versko svetost, bi župnik rad spravil v svoj (ali kakšen drug) žep, kar so pred njim kmetje pobrali kot dokaz ljudske neumnosti. To ji zdaj najnovejši čudež iz »Novega Lurda« na Dolenjskem.

— **Praktično razstreljevanje zemlje** in starih drevesnih storov z najnovejšim razstreljivom (dinamonom) v svrhu spremenitve posekanega obsežnega gozdnega dela v vinograd in sadovnjak, se bo v velikem razkazovalu v nedeljo, dne 9. t. m. med 9. in 10. dopoldne na Trški gori nad Krškimi, v bližini cerkve sv. Jožefa. Tem poskusom prisostvuje lahko vsakdo, ki se za to uspešno in tudi interesantno razstreljevanje zanima, ker s pomočjo posebne vžigalne (fulminatne) vrvice, je mogoče zažgati naenkrat poljubno množino nabojev v poljubni oddaljenosti, kar učinek še bolj povzdigne.

— **Uboj na cesti.** Minuli teden je napadel ob 10. zvečer neki neznanec

29letnega posestnikovega sina Franca Jakopina iz Studena pri Ložu na cesti proti domu. Udaril ga je s kolom po glavi. Jakopin je padel nezavesten, napadalec pa je pobegnil. Ko se je ranjenec zopet zavedel se je spazil do prve hiše, od koder so ga peljali domov. Jakopin ima prebito lobanjo in bo le težko okrevale. Kot osumljenca so aretirali nekega 24letnega fanta, ki je isti večer z Jakopinom skupaj popival.

— **Nesreče v Idriji.** V zadnjih 14 dnevih se je pripetilo v Idriji izredno veliko nesreč. Dne 29. oktobra se je ponesrečil sluga na realki Mihael Kos v laboratoriju. Cirkularna žaga mu je skoro odtrgala desno roko. Dne 30. oktobra je podslu v rudniku kame-nje delavca Ignaca Vončina in Mat. Kokalja. Oba sta dobila občutne poškodbe. Dne 31. oktobra je popraviljal Franc Erjavec farovško streho. Med delom mu je spodrsnilo in je padel. K sreči se je vjel za žleb in obvisel. Ko so ga rešili iz obupnega položaja, se je dognalo, da si je močno zvil desno roko. Dne 2. novembra je padel posestnik in trgovec z usnjem Josip Rupnik čez tir električne železnice in si je zlomil roko in dne 3. novembra so našli, kakor smo že poročali, mrtvega na lovu ponesrečenega rudarja Ivana Felca.

— **Kinematograf »Ideal«.** In hoc signo vinces? velikanski zgodovinski film prične se predvajati danes pri vseh predstavah od 1.—3., 3.—5., 5.—7., 7.—9., 9.—11. Ta orjaški umotvor kinematografije dosegel je po vseh velikih mestih kar največji uspeh. Ker vlada tudi v Ljubljani veliko zanimanje zanj prodajalec se bodo vstopnice v predprodaji vsak dan od 10. do pol 12. ure dopoldne, da si jo lahko vsakdo prej preskrbi. Iz dežele se lahko pismeno naroči. Novost pri tem filmu o tudi slovenski napis, kar je prvkrat v Ljubljani. Nihče naj torej ne zamudi prilike in si ogleda to krasno umetniško delo. Priporočila se posebno šolski mladini. — Cene radi velikih nabavnih stroškov le malenkostno zvišane. Predvaja se do 13. t. m.

— **Izseljenci pozor!** Poroča se nam, da je neki Jožef Hladnik, ki je menda doma iz Kranjskega, s posestniki plantaž v državi Sao Paulo v Braziliji sklenil pogodbo, da bo tja privlel več družin in dobi 300 dolarjev nagrade za vsako naseljeno družino. Hladnik se je baje iz Brazilije že povrnil na svoje »delo«, katerega misli započeti, ali ga je že začel v Avstro-Ogrski. Ker je Slovenec, je nevarno, da bi ponajveč ne deloval s svojimi sleparskimi manevri med našim narodom, vsled česar interesovane sloje tem potom najresneje svarimo in svetujemo, da ga, kjer bi se pojavil, takoj naznanijo varnostnim oblastim.

— **Našel je učenec Stanislav Mancini** bankovec v trgovini g. Domiclja na Tržaški cesti. Kdor ga je izgubil, ga dobi v trgovini istotam.

Društvena naznanila.

— **Ruskij kružok.** V petek se vrši vpisovanje v Ruskij kružok ob 7. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma. Obenem prosimo one, ki imajo učne knjige izposojene, da jih vrnejo čim prej.

— **Ustanovni občni zbor »Ljubljanskega društvenega orkestra«** se je vršil včeraj ob pol 9. zvečer v restavraciji hotela Tratnik. Po razložitvi pomena ustanove godbe, se je izpremenilo nameravano ime društva ter točka 5. že potrjenih društvenih pravil. Ta točka pravi, da pripade eventualno premoženje po razdružitvi mestni občini ljubljanski, ki ima pravico, instrumente in arhiv prepustiti oni skupini godcev, ki zamorejo v javnosti nastopiti. Nato se je pretresalo še gmotno vprašanje ter prišlo do sklepa, da je v prvi vrsti treba naprositi mestno občino ljubljansko za podporo. Godba bo štela 16 stalnih godcev, katere se pa po potrebi spopolni do 24. — Po daljši debati se je nato izvolil odbor. Predsednik je koncertni mojster gosp. Bogomir Černy; podpredsednik gosp. Ivan Bajželj; ostali odborniki pa gg.: Anton Leskovar, Rado Šturm, Ivan Kocmur, Fran Rus, Fran Hlebš, Jakob Gorjanc, Adolf Krušič, Mirko Tratnik, Ivan Stritar in Filip Pristou. — S tem je za enkrat kriza rešena, na občinstvu pa je, da podpira za ljubljano res potrebno godbo.

— **Društvo slovanskih trgovskih sotrudnikov** priredi v soboto, dne 15. novembra v mali dvorani »Narodnega doma« zabavni večer. Natančnejši, jako zanimiv spored priobčimo prihodnjič.

— **Akad. tehn. društvo »Tabor«** v Gradcu je na svojem občnem zboru 1. novembra izvolilo sledeči odbor: predsednik: pfil. Maks Kovačič; podpredsednik: med. Boris Šlajmer; tajnik: med. Fran Dečko; blagajnik: med. Jos. de Gleria; knjižničar: pfil.

Ivan Glaser; gospodar: tech. Ivan Pevnik; odborniška namestnika: techn. Jos. Bajt in techn. Ivan Bata-gelj; preglednika: phil. Fran Ramovš in iur. Milan Kolar.

Umetnost.

— **»Glasbene Matice« koncert** se vrši v soboto, dne 8. novembra 1913 ob 3/4. v dvorani »Mestnega doma«. Sodelujejo: gospodična Jelena Dokičeva, koncertna pianistinja iz Beograda; gospod Marko Vušković, operni pevec, prvi baritonist kraljevskega deželnega gledališča iz Zagreba in gospod Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. Spored: I. L. v. Beethoven: Sonata v Es — duru, op. 31. I. stavek: Allegro. II. stavek: Scherzo. Allegretto vivace. III. stavek: Menuetto. Moderato e grazioso. IV. stavek: Presto. Con fuoco. Svira gđc. Jelena Dokičeva. 2. a) V. Parma: Poslednja noč. b) A. Lajovic: Pesem starca. Poje gosp. Marko Vušković. 3. a) Rubinstein: Coquette-rie. Op. 51. b) Chopin: Scherzo v H-molu. Svira gđc. Jelena Dokičeva. 4. Leoncavallo: Prolog iz opere »Pagliaci« (Glumači). Poje gosp. M. Vušković. 5. a) Rahmaninov: Preludij v Cis — molu. b) Kalinikov: Elegija. c) Paderewski: Tema z varijacijami. Svira gđc. Jelena Dokičeva. 6. a) Verdi: Credo iz opere »Othello«. b) Iv. pl. Zajc: Utjeha. Poje gosp. Vušković. Pevske točke spremlja na klavirju gosp. Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. — Cene prostora: Sedeži po 4, 3 in 2 K. Stojišča po 1 K 20 vin., za dijake po 60 vin. Predprodaja vstopnic v trafikah gđc. J. Dolenceve v Prešernovi ulici in na večer koncerta od 1/4. naprej pri blagajni. — Spored in besedilo pevskim točkam po 20 vin. istotam.

Izpred sodišča.

— **Obraznava proti zavarovalni zadrugi »Balkan«.** Po branju obtožnice se je pričelo izpraševanje glavnega obtoženca bivšega ravnatelja Albinija. Albini se zagovarja jako spretno. Njegov zagovor meri nato, da bi se bilo pri »Balkanu« vse gladko in brez škode izteklo, če bi ne bil on 4 dni pred zaključkom njegovega programa za sanacijo aretiran. Odr-gali so ga iz največjega dela in da bi bili še štiri dni počakali, bi se bil njegov načrt posrečil in »Balkan« bi bil rešen. Sicer pa je bila zadruga po njegovem zatrdilu vedno aktivna. Bilance, ki so jih napravili izvedenci in ki izkazujejo deficit, so nepravilne. Pri zadrugi se ni potratno gospodarilo in vse kar trdijo glede te obdolitve razne priče, je zlagano. Res je izdala zadruga leta 1911. čez 30.000 kron za razne potrebščine, ki niso natančno označene. Ta znesek je porabila zadruga za reklamo. Ta reklama je bila potrebna in ta znesek je bil v oči-gled gonji, ki se je pojavila takrat napram zadrugi, še premajhen. Tudi fingirane kupčije Albini zanika. Pri Brodski eskomptni banki je kupila zadruga na obroke za 200.000 kron vrednostnih papirjev. Predsednik: Ti papirji pa niso bili nikdar lastnina zadruge. Albini: O, da, banka nas je silila, da naj jih prodamo! Dalje pravi Albini, da je znašala pri »Balkanu« mortaliteta 27%, kar je normalno. Sploh pa se pečajo sedaj po aferi Balkan tudi druge zavarovalnice s tem načinom ljudskega zavarovanja. Glede brezobrestnega posojila članom, s katerim je izvalil Balkan on svojih klientov nebroj menic, pravi Albini, da je zadruga res dovolila taka posojila, toda samo v višini zakadlih vplačil in v kritje teh plačil. Te menice je izročilo ravnateljstvo dr. Horvatu kot garancijo za one zneske, katere bi imela prejeti zadruga od posebnega finančnega konsorcija, ki je imel namen s pol milijona kronami Balkan reorganizirati. V tem konsorciju so bili dr. Schönstein, dr. Horvat, Dračič in Albini. — Po teh izpoved-bah je pa prosil Albini, da bi se preložila obravnava na drugi dan, zato ker mu postaja slabo. Sodišče je njegovi prošnji ugodilo. — Drugi dan je pojasnjeval Albini program za sanacijo »Balkana« in je trdil, da konsorcij, ki je sklenil reorganizirati zadrugo ni bil fingiran, marveč da je imel stvarne in resne namene. Čudno se mu zdi, da sta obtožena samo on in Dračič glede tega konsorcija, češ da sta hotela ljudi slepariti s konsorcijem, ne pa tudi ostali člani. Dr. Horvat je dal veliko denarja. Knjigovodstvo je bilo pomankljivo že pred pri-hodom Albinija. Albini je to naznanil. Oblasti pa se takrat za to niso brigale. Odkar je bil on ravnatelj so bile knjige v redu. Nato so bili izprašani soobtoženci, vpokojeni bosanski firančni svetnik Oblak, dalje Dračič, Pernar, Agić in Verkljan. Prvi trije niso vedeli o teh manipulacijah Albinija sploh ničesar, posebno ne o menični manipulaciji, zadnja dva sta pa slepo verjela Albiniju, ki jima je za-

trjeval, da se dela vse po nasvetu dr. Horvata, na katerega sta se popolnoma zanesla. S tem je bilo izpraševanje obtožencev končano in jutri se prične izpraševanje priči.

Drugi Kruppov proces. Pri nadaljnjih obravnavah drugega Kruppovega procesa, ki vzbuja veliko pozornost ne samo v Nemčiji in Avstriji, marveč v vseh državah, ki so imele zveze z Kruppovo tovarno se vrši še vedno izpraševanje raznih prič. Zanimiva je izpoved poslanca Liebknechta, ki je celo umazano afero razkril in spravljal pred javni forum. Pred vsem je prebral Liebknecht kot priča pismo, katero je pisal svoječasno vojnemu ministru. Pismo ima skoro isto vsebino, kot pismo, katero je dobil Liebknecht, ki ga je pripravo tega, da se je začel za celo zadevo zanimati. Ker tvori to pismo najvažnejši dokument celega procesa in ker je ravno na podlagi tega pisma prišla zadeva v javnost, navedemo glavne točke njegove vsebine: Glasom poročil, ki sem jih dobil pred nekaj dnevi vzdržuje tvrdka Krupp v Berlinu bivšega topničarskega podčastnika, nekoga Brandta, ki izvršuje že več let nalogo, da posreduje med osebnim vojnega ministrstva in mornariške uprave in med višjim in nižjim uradničtvom Kruppove tvrdke v svrhu podkupljenja in izdaje vojaških tajnosti, bodi glede naročil, glede kakovosti blaga in glede konkurenčnih cen. Brandt razpolaga z velikimi sredstvi, s katerimi ga zalaga tvrdka, odnosno njeni višji uradniki. Tozadevna tajna poročila se nahajajo v skritem predalu nekega pl. Dewitza v Essen. Obenem predlagam 15 prepisov teh tajnih poročil, katere sem dobil. Za verodostojnost teh prepisov seveda ne morem osebno garantirati, predlagam pa vsekakor strogo preiskavo. Obenem pa svetujem, da se izvrši ta preiskava kolikor mogoče tajno, ker so v to zadevo zapletene osebe, ki imajo v vsakem oziru veliko veljavo. Poudarjam pa, da se bom v oigled veliki važnosti te zadeve oglašil še na pristojnem mestu. To je bil povod začetku preiskav, katerim so sledile obravnave in to je tudi glavni dokument, ki jasno priča o umazanem, protizakonitem postopanju tvrdke.

Razne stvari.

Amerikanski milijonari. Iz statistike amerikanskega blaginjskega urada je razvidno, da živi v Združenih državah amerikanskih 2500 oseb, ki imajo letnih dohodkov 500.000 do 1.250.000 K, 550 oseb z dohodki 1.250.000 do 2.500.000 kron, 10 oseb pa z dohodki, ki presegajo 5 milijonov kron.

Učiteljska konferenca v Mostecu. Iz Mosteca poročajo: Predvčerajšnjim se je tu vršila okrajna učiteljska konferenca, katere se je udeležilo 350 učiteljev in učiteljic. Učiteljsko se ni hotelo udeležiti volitev in je šlo po konferenci v sprejeto pred okrajno glavarstvo, da demonstrira proti slabim plačam. Demonstracija je vzbudila veliko senzacijo.

Izseljeniški agent — duhovnik aretiran. Iz Krakova poročajo: V stanovanju bivšega poljskega državnega poslanca patra Szponderja, ki je imel zakotno izseljeniško pisarno, so izvršili hišno preiskavo ter našli mnogo obtežljivega materiala. Ko so policijski agenti hoteli aretirati Szponderja, si je hotel zasadi nož v prsa, vendar pa so ga slučajno pravočasno prišli. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Železniške nesreče. Iz Bruselja poročajo: Predvčerajšnjim ponoči sta trčila pri postaji Chenée dva tovorna vlaka skupaj. Tri osebe so bile ubite, mnogo pa ranjenih. — Iz Moskve poročajo: Na progi Moskva — Kazan je predvčerajšnjim ponoči skočil v tira poštni vlak. Štirinajst oseb je bilo ubitih, petnajst oseb je težko, mnogo pa lahko ranjenih. Govorijo, da je bila nesreča nalašč povzročena.

Novodobni »večni Žid«. Novosadska »Zastava« piše o patrijarhu Bogdanoviču: »Za svoje grehe se je spokoril nesrečni metropolit srbske pravoslavne cerkve — in vse njegove prestopke je oprala rečica Acha. Nemirna vest ga je preganjala po nevarnih gorskih stenah blizu Gaštajna in tako je našel nesrečni svečenik, izgubivši duševno ravnovesje, svoj mir v hladni vodi izven svoje domačine. Mir in pokoj njegovi duši!«

Izseljeniški škandal. Iz Krakova poročajo: V filijalki Avstro-Amerikane so predvčerajšnjim ponoči izvršili hišno preiskavo in so zasledili mnogo obremenilnega materiala. Oba ravnatelja Kapellerja in Broczynerja so aretirali. Filijalka je v zadnjih šestih mesecih poslala 90.000 iz-

selencev v Ameriko. Zaprlji so pa še sedem drugih izseljeniških agentov, med temi tudi agente avstrijskega Lloydja. Orožništvo jih je še isto noč odvedlo v Lvov ter jih oddalo kazenskemu sodišču.

Grozna tragedija monakovskega zdravnikarja. Iz Monakovskega poročajo: V Winzerstrasse se je odigrala grozna rodbinska tragedija. Praktični zdravnik dr. Heslmeier je prerezal svoji 30letni soprogi, svojemu dveletnemu sinu in svoji 12letni hčerki z britvijo vratove. Nato je tudi samega sebe usmrtil s tem, da si je prerezal žile in vrat. Ko je služkinja prišla od maše domov je našla celo rodbino mrtvo v veliki mlaki krvi. Dr. Heslmeier je izgubil vse svoje premoženje v nesrečnih spekulacijah.

Velika železniška nesreča na Francoskem. Brzojavna poročila o železniški nesreči v Melunu označujejo nesrečo kot eno največjih nesreč, ki so se v zadnjih letih dogodile na Francoskem. Navzlic največjemu trudu se včeraj do štirih zjutraj ni posrečilo, spraviti izpod ponesrečenih vlakov vse mrtve in ponesrečene ter dobiti natančen pregled o obsegu katastrofe. Izpod razbitih vlakov so do štirih zjutraj potegnili štirinajst mrtvih, vendar pa leži še mnogo pasažirjev na tiru. Oba vlaka sta začela goreti vsled eksplozije posoda za plin in dolgo časa niso mogli pogasiti ognja. Železniški nastavljenici, gasilci in vojniki delajo, da bi spravili poškodovance in mrtvece izpod voz. Izpod razbitih vozov mole odtrgani deli človeških teles, dočim v gorečih vozovih, ki leže s kolesi navzgor, ječe težko ranjeni pasažirji, ne da bi se jim moglo takoj pomagati. Od enajste ure zvečer se sliši ječanje neke navidežno neposredovane ženske, ki jo do včeraj zjutraj še niso mogli oprostiti. Revica je žena nekoga stotnika, ki leži mrtve pod razbitimi vozovi. Med poškodovance je tudi neki inozemec, hamburški trgovec Marko Auerbach; ostali ponesrečenci so sami Francozi. Nesreče je kriv strojevodja poštnega vlaka, Dumaine, ki je bil takoj aretiran. Dumaine je neposredno pred nesrečo skočil z lokomotive, tudi kurjač poštnega vlaka se je rešil s tem, da je skočil z lokomotive. Dumaine je popolnoma obupan in neprenehoma trdi, da je nedolžen. Ob petih zjutraj so potegnili izpod vlakov 25 mrtvecev in 41 ranjencev, ki so jih prepelejali v bolnišnico za silo. Kakor so izpovedali sprevodniki, so bili posamezni vozovi ekspresnega vlaka prenapolnjeni. Tudi poštni vlak je bil dobro zaseden. V obeh vlakih je bilo okoli tristo oseb, od katerih se jih je več nego sto naznanilo pri uradnikih v Melunu. Še le ob treh zjutraj se je posrečilo pogasiti ogenj. Minister za javna dela se je slučajno izognil katastrofi. Isti dan bi se moral udeležiti banketa v Lyonu, vendar pa je v zadnjem hipu to odrekel. — Naslednje poročilo pravi, da je soproga stotnika Amic umrla, ko so jo izvlekli izpod voza. Osem ur je ležala težko ranjena pod vozom. Kakih dvajset poštinih uradnikov leži še pod vozovi. Pravijo, da je bilo okoli štirideset oseb ubitih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Skupni ministrski svet.

Dunaj, 7. novembra. V ponedeljek se vrši na Dunaju skupni ministrski svet, katerega se udeležijo tudi ogrski ministri. Ministrski svet bo pripravil gradivo za delegacije.

Prestolonaslednik.

Dunaj, 7. novembra. Pri vojni s kolodvora v grad bi se bil avtomobil prestolonaslednika Frana Ferdinanda skoraj ponesrečil. Skoraj bi bil namreč trčil v neki tovorni voz.

Izpremembe v diplomatski službi. Dunaj, 7. novembra. Dosedanji avstrijski poslanik na Cetinju, general baron Giesl, bo v kratkem imenovan za avstrijskega poslanika v Belgradu. Dosedanji poslanik v Belgradu, Ugron, pride v zunanje ministrstvo. Na Cetinje pride kot poslanik Otto, ki je dosedaj služboval v zunanjem ministrstvu. Istočasno pride kot novi italijanski poslanik v Belgrad svetnik italijanskega veleposlanstva na Dunaju Squitti, na Cetinje pa Negrotto.

Češki deželni proračun. Praga, 7. novembra. Rezultat češkega deželnega proračuna na podlagi elaborata deželne upravne komisije je sledeči: Potrebščina 90.358.143 K, pokritje 69.360.302 K, primanjkljaj 20.997.841 K. Primanjkljaj je deloma pokrit s posojilom praške mestne hranilnice v znesku 8 milijonov in s kratkodobnim državnim posojilom 1.700.000 K.

Razpuščen o dijaški zborovanje. Praga, 7. novembra. Policija je razpustila zborovanje čeških radikal-

nih dijakov, na katerem so govorniki ostro kritizirali sistem grofa Stürgkha.

Gališka volilna reforma.

Lvov, 7. novembra. V poslanskih krogih se govori, da se bo morda vendar posrečilo ustvariti sporazum. Sedaj se vrše še razna pogajanja med strankami. Glavne težkoče leže v sestavi deželnega odbora in v garancijah za sporazum.

Lvov, 7. novembra. V slučaju, da se razbijejo pogajanja, namerava vlada uvesti tudi v Galiciji upravni komisarjat.

Lvov, 7. novembra. Danes se vrše odločilna posvetovanja konservativnih strank. Politični krogi zatrjujejo, da izgledi niso dobri. Nasprotniki vstrajajo na svojem intransigentnem stališču.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 7. novembra. V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je bil izključen poslanec Rakovsky za 20 sej, ker je bil vršel na mizo predsednika zakonik. Nadaljevala se je nato specialna debata o reformi porotnih sodišč. Opozicija ves čas ni prišla v zbornico.

Budimpešta, 7. novembra. Finančni odsek poslanske zbornice je sprejel včeraj zakonsko predlogo o zvišanju rekrutnega kontingenta za skupno vojsko in domobranstvo.

Finančni sporazum s Hrvatsko.

Dunaj, 7. novembra. Ogrska korespondenca poroča: Baron Skerlecz je v Budimpešti konferiral s finančnim ministrom Teleszkyjem. Konferenca je veljala ogrsko-hrvatski finančni nagodbi. Če ne bo mogoče do Novega leta nagodbe obnoviti parlamentarnim putem, se obnovi z naredbo kraljevskega komisarja.

Bosna.

Dunaj, 7. novembra. Glavno težkočo v vprašanju delazmožnosti bosanskega sabora tvori še vedno vprašanje odkupa kmetov. Poslanec Dimović predlaga brezobrestno posojilo kmetom v znesku 200 milijonov. Muzlimani pa o kakem odkupu kmetov ne marajo sploh ničesar slišati.

Po italijanskih državnoborskih volitvah.

Rim, 7. novembra. Vest, da namerava Giolitti vsled izida volitev v italijanski državni zbor odstopiti, ni osnovana. Giolitti izid volitev ni presenetil, pričakoval je, da si pridobije socialni demokrati mnogo mandatov, vendar pa je mnenja, da je to ojačenje samo začasno.

Rim, 7. novembra. Deželni odbor je iz političnih pomislekov vsled izida volitev ponudil svojo demisijo. Večina mestnega sveta je demisijo soglasno sprejela.

Ruski ministrski predsednik v Parizu.

Pariz, 7. novembra. Ruski ministrski predsednik Kokovcev izjavlja v »Matinu«, da ima njegov poset v Parizu pred vsem zaseben značaj ter dementira vest, da gre za konferenco zaradi posojila, ki naj se porabi za zgradbo strateških železnic v Zahodni Rusiji.

Na zračnem potovanju.

Sofija, 7. novembra. Francoski zrakoplovec Docourt je odletel včeraj popoldne iz Varne proti Carigradu, kjer je pristal v San Stefanu. Iz Carigrada poleti ob maloazijski obali proti Kairi.

Zedinjene države in Mehika.

Novi Jork, 7. novembra. Kljub dementijem o ultimatumu Mehiki so diplomatični krogi prepričani, da bo prišlo prihodnje tri dni do odločitve v mehiškem vprašanju. Več konjeniških oddelkov je že odšlo na mehiškansko mejo.

Havana, 7. novembra. Iz Veracruz poročajo, da je bil proti Felixu Diazu izvršen atentat. Diaz je težko ranjen. Prepeljali so ga v bolnico.

Novi Jork, 7. novembra. Mehikanski predsednik Huerta je odklonil vse zahteve Zedinjenih držav ter izjavil, da se bo pokoril le sklepom mehiškega kongresa.

Dogodki na Balkanu.

Pred četrto balkansko vojno.

Carigrad, 7. novembra. Porta je sporočila svojim delegatom v Atenah, da ne more v vprašanju vakufskih posestev popustiti in da zvrča vso krivdo na zavlačevanje na Grško. Do sedaj porta se ni dobila uradnega sporočila o kakem ultimatumu.

Carigrad, 7. novembra. Turški in bolgarski krogi so prepričani, da je sporazum z Grško popolnoma nemogoč, dokler ni rešeno makedonsko vprašanje in vprašanje Egejskih otokov. Nezaupljivost proti Grški se ojačuje še vsled tega, ker Grška svojih čet ne demobilizira in ker bo imelo celo grško vojno brodogradje v kratkem vaje pri Kavali. Turčija zopet zbira pri Smirni štiri armadne zbornice in jih pripravlja za vojno. Dan na dan

odhajajo tja vlaki z vojnim materijalom in četami.

Srbska skupščina.

Belgrad, 7. novembra. Skupščina je nadaljevala adresno debato. Poslanec Arancielović želi, da bi imel trud za ustvaritev boljših razmer napram Avstro-Ogrski uspeh, izreka pa se odločno proti vojaškemu režimu v novih srbskih pokrajinah. Notranji minister Protić izjavlja, da bodo določbe o enakopravnosti novih srbskih podanikov v kratkem izvršene. Izjemni režim bo trajal le malo časa. Tudi bo skupščina imela največjo kontrolo nad upravo v novih pokrajinah.

Belgrad, 7. novembra. V skupščini so zavračali naučni minister in nekateri poslanci očitana opozicije in napade na diplomatično akcijo kabineta Pašić kot stvarno neutemeljene. Končno je sprejela skupščina adresu z 72 glasovi proti 26 glasovom.

Meje med Srbijo in Črno goro.

Belgrad, 7. novembra. (Brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«.) Med Srbijo in Črno goro se je dosegel popoln sporazum glede mej. Meja med obema državama teče po Metohiji med rekama Rakošo in Glino do Belega Drina in od tu do tromeje srbsko-albanske-črnogorske.

Srbsko-črnogorska meja.

Belgrad, 9. novembra. Srbsko-črnogorsko mejno vprašanje je med obema vladama v tem oziru rešeno, da dobi Črna gora razen Plevlja in zahodnih pokrajin Metohije tudi Djakovico.

Obletnica osvobodjenja Prizrena.

Belgrad, 7. novembra. (Brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«.) Včeraj je poteklo leto, odkar je bil osvobojen Prizren. Obletnico so na svečan način praznovali uradi in prebivalstvo. Kralju in vladi je bila poslana vdanostna brzojavka.

Podružnice srbske »Narodne banke«.

Belgrad, 7. novembra. (Brzojavka tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Poleg podružnic »Narodne banke« v Bitolju in Skoplju se otvorijo podružnice še v Prizrenu in Kragujevcu ter Nišu in Valjevu.

Odgovor Grške na avstro-ogrsko-italijansko noto.

Dunaj, 7. novembra. V podučnih krogih so silno neljubo presenečeni, da je grški kabinet pismeno odgovoril na avstro-ogrski in italijanski korak. Diplomatični krogi se sedaj izgovarjajo, da je bil ta korak samo formalen in narekovan od vljudnosti. — Kljub temu razjasnjuje grški odgovor situacijo v tem pogledu, da priznava sklepe londonske konference. Najbolj pa se pritožujejo diplomatični krogi, da se je osmelila grška vlada kritizirati postopanje avstro-ogrškega in italijanskega člana mejne komisije.

Atene, 7. novembra. Grška se pritožuje v svoji noti proti obdolžitvi Avstro-Ogrske in Italije, da terorizira prebivalstvo v Epiru. Nota navaja razne dogodilja v zvezi z nastopom posameznih članov komisije in način, kako se vrši preiskava.

Berlin, 7. novembra. »Lokal-Anzeiger« piše o grškem odgovoru: V Berlinu, kjer brez vsakega pridržka odobravajo nastop balkanskih zaveznikov, upajo, da bo tudi grška vlada dostopna prijateljskim nasvetom. Neumestno bi bilo, zanašati se na nesporazumljenje med velesilami.

Kemoraj, 7. novembra. Grška je sporočila svoj odgovor na avstro-ogrsko in italijansko noto tudi v Berlinu.

Nova balkanska zveza.

Petrograd, 7. novembra. Novi grški poslanik v Petrogradu je izjavil napram nekemu sodrniku »Rječ« o novi balkanski zvezi: Grška ima sedaj samo s Srbijo formalno zvezo. Seveda so odnosi napram Crni gori in Rumunski prijateljski, ker so tudi interesi skupni in identični. Vprašanje formalne zveze s tema državama pa še ni definitivno rešeno.

O grških grozovitostih.

Sofija, 7. novembra. Po celem Bolgarskem se vrše protestni shodi proti grškim grozovitostim v Makedoniji.

Sofija, 7. novembra. Bolgarska vlada je potom francoskega poslanstva pozvala grško vlado, da naj ustavi grozovitosti proti Bolgarom v Makedoniji, sicer bi moglo priti na Bolgarskem vsled razburjenja javnega umenja do represalij proti Grkom.

Turški vojni davek.

Carigrad, 7. novembra. Ministrski svet je sklenil zakon, da se pobira vojni davek še nadaljnih deset let izključno le za ojačenje vojne mornarice. Isti namen ima odredba, vsled katere se odtegnejo uradnikom od plače 3%.

Turške relikvije.

Dunaj, 7. novembra. Častnik, ki je prinesel iz Odrina turške relikvije, je kosaški polkovnik Tokrovskij, ki se je na bolgarski strani udeležil zavzetja Odrina. Baje je z vnednostno ruskega konzula vzel iz Odrina s seboj osem relikvij. Bolgarska vlada je na to opozorila turško poslanstvo na Dunaju in policija ga je končno prisilila, da je izročil relikvije.

Londonska veleposlaniška konferenca.

Dunaj, 7. novembra. Ruski zunanji minister Sazonov je izrazil že pred daljšim časom mnenje, da je najumestnejše, če se londonska veleposlaniška konferenca zopet sestane. To misel zastopa tripelentna, Avstro-Ogrska in Italija pa stojita na stališču, da je delo veleposlaniške reunije končano in da ima od nje imenovana komisija nalogo izvesti njene določbe. Nemčija, ki na teh vprašanjih ni interesirana, podpira to stališče.

Proti tujim paroplovnim družbam.

Solon, 7. novembra. Grške oblasti so odredile, da morajo imeti vsi potniki, ki potujejo iz Soluna na ne-grških parnikih, potne liste. Ta odredba je očitno naperjena proti tujim paroplovnim družbam, zato je pričakovati v kratkem diplomatičnih korakov.

Na smrt obsojeni turški častniki.

Sofija, 7. novembra. Štirinajst vjetih turških častnikov je bilo postavljenih pred vojno sodišče zaradi masakrov na krščanskem prebivalstvu v Makedoniji.

Bolgarski častniki Veniselosu.

Sofija, 7. novembra. Bolgarski častniki, ki so se vrnili iz grškega vjetništva, so poslali grškemu ministrskemu predsedniku brzojavko, v kateri najodločneje protestirajo proti neusmiljenemu postopanju grških oblasti proti vjetim bolgarskim častnikom in vojakom ter izrekajo Veniselosu svoje obžalovanje.

Gospodarstvo.

— C. kr. priv. splošna prometna banka, podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer. Stanje denarnih vlog 31. oktobra 1913 70.778.027 K.

— Zrebanje prve razredne loterije v Avstriji. Prvo zrebanje avstrijske razredne loterije (v I. razredu) se vrši od 12. do 14. novembra 1913. Drugo zrebanje (v II. razredu) je 10. decembra t. l., tretje (v III. razredu) 14. januarja 1914, četrto (v IV. razredu) 11. februarja 1914. O terminu tega zrebanja (v V. razredu), v katerem bo izžrebani največ dobitkov) dosej se niso odločili. Zrebanje se prične vedno ob 8. zjutraj.

— Razpis dobave govejega mesa za vojaško garnizijo v Ljubljani. C. in kr. upraviteljstvo garnizijske menaže v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani razglas za dobavo govejega mesa za vojaško garnizijo v Ljubljani za čas od 1. januarja do 31. decembra 1914. Pismene, zapečatene ponudbe se morajo vložiti na upraviteljstvo garnizijske menaže v Ljubljani (nova infanterijska vojašnica, objekt II., vrata št. 8) do 21. novembra t. l. do 8. zjutraj. Razpis, ki obsega dobavne pogoje, množine in kakovosti mesa, ki ga je dobaviti itd. je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Mednarodna razstava knjižnih obrti v Lipskem 1914. Avstrijska razstavna komisija razpošila pravkar na vse razstavljalce in druge interese po načrtu arhitekta Kathreina pravilno izdelane in v dveh izvodih natisnene propagandne pisemske zalepne znamke v črnem in rumenem tisku. Interesenti jih dobe brezplačno od »Geschäftsstelle internationaler Buchgewerbeausstellung, Wien IX., Severingasse 9.« Prijavni termin za razstavljalce je sedaj že končno zaključen. Udeležba od strani Avstrije bo, kakor se da sklepati iz že priglasenega gradiva, zelo častna. Razen Avstrije udeležijo se z lastnimi paviljoni Francija (500.000 dr. subv.), Italija (200.000 lir), Rusija (260.000 mark), Švica (50.000 fr.), udeležijo se razstave pa tudi druge evropske in važnejše izvenzemske države. Višek razstave bo osredotočen v »Dvorani kulture«, ki bo urejena pod vodstvom 600 najuglednejših svetovnih učenjakov in raj bi predstavljala celotno duševno kulturo človeštva. Pokazala bo razvoj grafike od trenutka naprej, ko je prvič poizkusil človek svojo misel izraziti v pisavi, čeprav v še tako enostavni obliki, do današnjega časa, ko se z vsemi mogočimi sredstvi z bliskovito hitrostjo razmnožuje človeška misel. Za časa razstave vršila se bo cela vrsta kongresov, katerih je že do sedaj ca. 200 priglasenih. Pričakovati je zato, da bo ta razstava v resnici svetovna strokovna razstava prve vrste.

Javna telovadba

slovenske sokolske vrste

za mednarodno tekmo v Parizu

se vrši

v ponedeljek, 10. novembra 1913
ob 1/2 9. zvečer v telovadnici „Nar. doma“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. novembra: Marija Marinič, žena kajžarja, 40 let, Radeckega cesta št. 9. — Vera Stepišnik, hči laboranta, 4 mesece, Cojzova cesta 9.

V deželni bolnici:

Dne 3. novembra: Franc Repovž, rejenec, 4 dni. — Mihaela Trtnik, hči železničnega delavca, 1 dan.

Dne 5. novembra: Josip Bardorfer, 54 let.

Dne 6. novembra: Helena Rozman, mestna uboga, 79 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne položke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevščeno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. (3578)

Vest našega zdravja, tako bi lahko imenovali naš krvni in živčni sistem. Če v našem telesu ni kaj v redu, se nam to s hitrejšim ali bolj počasnim krvnim obtokom in po naših živcih tako dolgo pojavlja, da odstranimo zlo. Ne moremo spati, dokler ne upoštevamo tega notranjega glasu. Ponajveč prihajajo krvna kipeja iz želodca ali črev, s preobilenjem itd. in potem moramo jemati Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znakom »Elza kroglice« in Fellerjev »Elzafluid«, da si olajšamo. So staropriznane, popolnoma neškodljive in stane 6 škatlic kroglic 4 K franko in 12 steklenic fluida 5 K franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 238, Hrvatsko.

Kar Odol

posebno odlikuje pred vsemi drugimi čistili, je njegov poseben trajni učinek ki ga je najbrž izjavljati odtod, da se Odol pri izplakovanju ust v zobe in ustno slezino takorekoč vsesa jih impregnira in obenem usta prevleče z mikroskopsko tenko po pogosto antiseptično plastjo, ki učinkuje se cele ure po izplaknenju ust. Tega trajnega učinka nima noben drug preparat, ki prihajajo v položaj za vsakdanje negovanje ust in zob. Onemu, ki Odol rabi vsak dan, daje zavest, da so mu usta za več ur zavarovana proti učinkom kislinastih snovi in povzročevalcev gnilobe, ki razjedavajo zobe.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 7. septembra 1913.

Termin.

Pšenica za okt. 1914. . . . za 50 kg 11-18
Rž za okt. 1914. . . . za 50 kg 8-80
Oves za okt. 1914. . . . za 50 kg 7-18
Koruza za maj 1914. . . . za 50 kg 6-24

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
6.	2. pop.	724.4	8.0	p.m. szah.	dež
7.	9. zv.	728.6	6.5	sr. sever	
7.	7. zj.	729.8	4.1	sl. jzh.	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 82, norm. 59°. Padavina v 24 urah 45.4 mm.

Naprednjaki,
spominjajte se pri vsaki priliki
„Narodnega sklada“
in nabirajte prispevke zanj!

Krojaškega pomočnika
sprejme takoj 3970

Fran Vidmar, krojač v Železnikih, Gorenjsko.

Sprejme se takoj v trajno delo

mizararski pomočnik

Peter Šitar, mizar, Križe pri Trzinu, Gorenjsko.

Sprejme se

krojaški pomočnik

(samo prva moč) za fine damske kostume.

Modni salon 3974

Mihaliček-Rihar, Lingarjeva ul. 2.

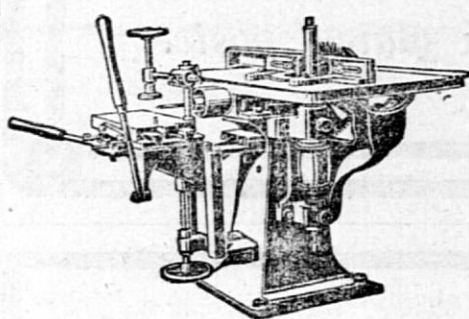
Odda se za februar termin

že nad petdeset let obstoječa priznana dobro idoča, na najživahnejšem prometnem kraju mesta večja 3972

gostilna

s krasnim gostilniškim vrtom, salonom in kegljiščem. V vseh prostorih je napeljana električna razsvetljava. Več se pozve v pisarni gostiln. zadruga, Ljubljana, Marije Terezije c. 16.

PRVOVRSTNE

stroje za mizarje,

kolarje in za cepljenje drv.

Tovarnica strojev 3129

Moric Zuckermanna vdova

Dunaj XVIII. Anastasius Grün-Gasse 24/13.

Zastopniki se iščejo.

Nič več draginje!

Nič več draginje!

Vsako sredo in soboto se prodajajo

ostanki različnega blaga

za obleke in perilo skoro polovico ceneje kakor v celih kosih pri trvdki

„Hermes“ — Brata Vokač

Selenburgova ulica 5 v I. nadstropju (nasproti glavne pošte).

Nič ne pomaga!

Vse vpitje je glas vpijočega v puščavi. Ker prave angleške

gramofone in originalne
gramofonske plošče

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.

Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sodna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Poslušanje popolnoma brezplačno.

A. Rasberger, Ljubljana.

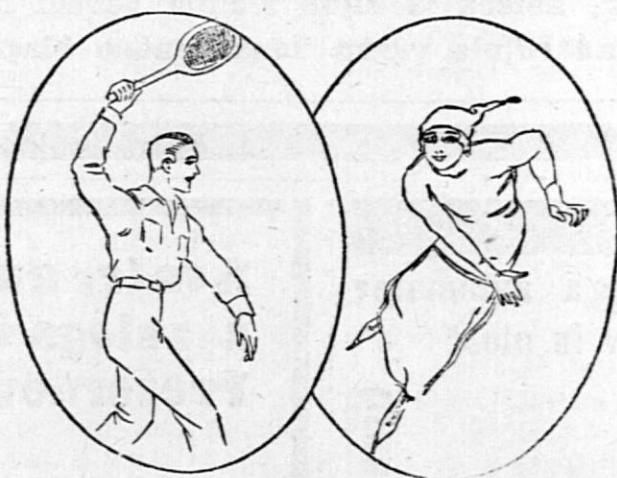
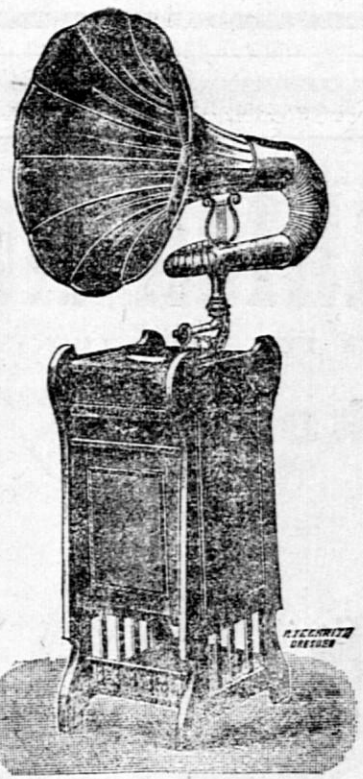
Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limitd. London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homophon Compny Berlin.

Velike godbene automate vedno v zalogi.

NOVOST! Samograjajoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

3513 Od dobrega najboljši!

Lastna delavnica za popravila. Ceniki franko!

Silo v roke — —, radost v srce
nam priskrbi šport. — — Treba pa je primerno gojiti roke, za kar rabimo

Dr. Dralleja

MALATTINE

Ta slastni, netolsti sok iz medu in glicerina deluje odvrčajoče proti ranitvam pri pritisku ali drgnjenju in zabrani, da bi koža pekla, postala rdeča in krhka, da bi se razpokala pri ostrem, suhem zraku ali pri gorskih in morskih potovanjih. — — Koža postane odporna, voljna, sveža in žametnomehka.

Pušica K — 70 in 1-20 po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah.

Juri Dralle, Podmokli (Bodenbach) na L.

KLOBASE

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da bodem imel
jutri v soboto in nedeljo
ter nadalje vsako soboto in nedeljo
sveže krvave, jetrne in mesene klobase.

Zraven stari pristni cviček iz Gadove peči in stari bizeljec
Za prijazni obisk se priporoča

Josip Tebačin, Dolenjska cesta (Rudnik).

A. KUNC

Ljubljana

Dvorski trg 3.

Velikanska zaloga oblek
za gospode in dečke.

Najnižje, stalne cene.
Ceniki na razpolago.

Ah!!.. to je ali šopek šmarnic

ali

Dralleja

iluzija v svetilniku

Šmarnica, vrtnica, bezeg
heliotrop, reseda K 4—,
vijolica K 5—. Po vseh
lekarnah, drogerijah, par-
fumerijah, trgovinah z mi-
lom in boljših brivnicah.

JURI DRALLE,
PODMOKLI n. L.

oooooooooooooooooooo

**Prevara ali
sugestija?**

Občinstvu že več let ponujajo ustne vode, prav lepo parfimirane.

Občinstvo jih rabi in označuje za prav dobre, ker imajo prav dober okus, ne da bi premislilo, ako imajo tudi kako zdravilno vrednost. Ako bi o tem premišljevalo, bi ne polagalo glavne vrednosti na okus, nego na razkužujoče sestavine. — Tudi ni vse eno, ako ustna voda neprijetni vonj prekrije, ali če ga resnično odstrani. Dobra in učinkovita ustna voda naj ne parfumira samo, nego naj tudi vse snovi kisanja in nalezanja uniči, neprijetni vonj odstrani in vendar osvežuje.

Po teh načelih je sestavljen lysoform s poprovo meto.

Lysoform s poprovo meto po znanstvenih raziskavah tudi doslej kot najboljša ustna voda po učinku šestkrat prekaša. Beli zobe! Ker za kozarec ustne vode rabimo samo 10 kapljic lysoforma s poprovo meto, izhajamo z eno pršno steklenico polne tri mesece. Izredno ceno in izdatno.

Originalna pršna steklenica lysoforma s poprovo meto stane K 1.60 po vseh lekarnah in drogerijah.

Zanimivo knjigo »Kaj je higijena?« Vam pošljem gratis und franko A. C. Hubmann, referent Lysoformwerke, Dunaj XX. Petraschgasse 4.

oooooooooooooooooooo

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 58,461,432-56 — izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257,695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslanila dajo:

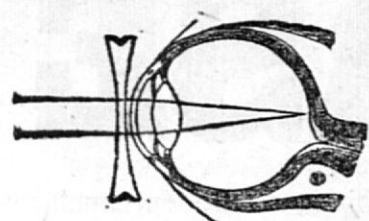
Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v

v Gospodski ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in nakulantanje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

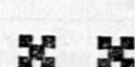
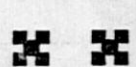
Optik in specialist.

LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navađno steklo
za očala. 2688

K. JURMAN

Optični zavod z električnim obratom.

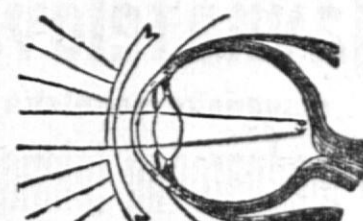

Optik in specialist.

Selenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin
balzam Rila Vaših kurjih oces, bradavic,
otičancev ne odstrani v 3 dneh
brez bolečin. Cena lončka z ga-
rancijskim pismom 1 K. Zemeny,
Kaschau (Kassa) 1., Postf. 12/64 Ogrsko.

Išče se za dve osebi za takoj ali za februar

lepo stanovanje

s 3—4 sobami, kop. sobo, sobo za služ-
kinjo in potrebnimi pripadki. Ponudbe
na upravnništvo »Slovenskega Naroda«
pod »Lepo stanovanje/3964«.

Zanesljivega, treznega in izurjenega

strojnika

k Lanzovi lokomobili Josipdolske
parne žage 3955

se sprejme s 1. decembrom 1913.

Skušnje za kurjača in strojnika so po-
goj za sprejem. Ponudbe s prepisi spri-
ceval, katerih se ne vrne, s popolnim
opisom dosedanjega službovanja je
vposlati upravi graščine Josipdol,
pošta Ribnica na Štajerskem.

Učilnica za krojno risanje

za prikrojevanje in izdelovanje
ženskih in otroških oblek, :

Reza Hubmayer

Ljubljana, Mestni trg št. 24, II. nadstropje.

Pouk se vrši v tečajih ali pa posamezno.
Prodaja vsakovrstnih krojnih vzorcev
za angleški in francoski način.

Naročila sprejema od 12—1/21 opol-
dne in od 6—7 ure zvečer. 3332

„Zdravnik žolodca“ je najboljši liker za žolodce.

„Zdravnik žolodca“ je najboljši liker za žolodce.

Moderne krasne bluže

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta,
vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v
: največji izbiri po zelo ugodnih cenah v :

3491

modni in športni trgovini

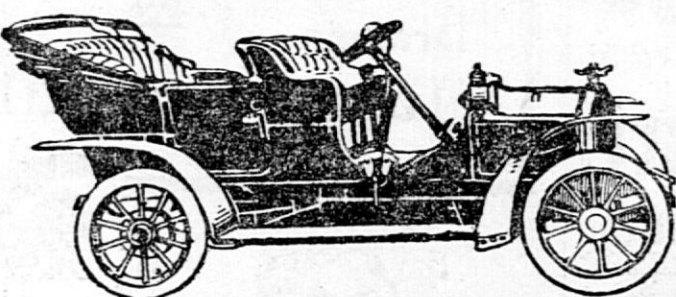
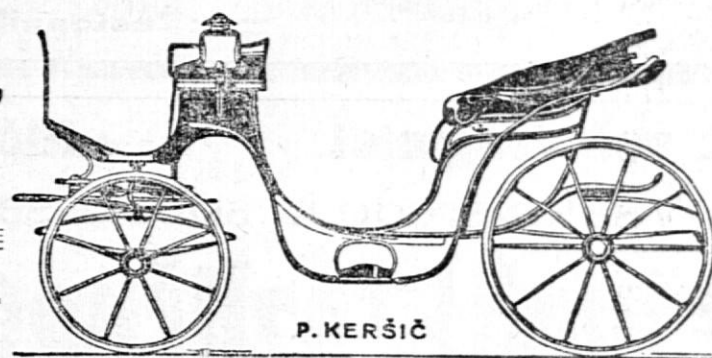
P. MAGDIČ

Ljubljana — nasproti glavne pošte.

Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič,

nasl. brata Oroszy

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-
vprežne vozove pod ceno.Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter
pošlje cenike brezplačno.Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni
izvršujejo. 2611

P. KERŠIČ

Tovarna izdeluje tudi

avtomobilске karoserije za vse vrste avtomobilov.

ANGLO
zaloga čevljev

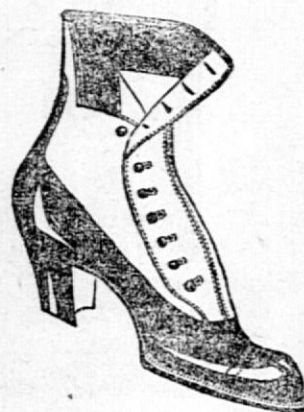
Anton Novak

Ljubljana,
Selenburgova ulica 7

zraven modne trgovine Magdič.

Za jesensko

sezono. :: ::

16⁵⁰12⁵⁰

Priporoča novo došlo moderno obutev, katera je kljub nizkim cenam po
priležnosti in kvaliteti prve vrste in nadkriljuje vsako konkurenčno blago.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Št. 1296/pr.

3951

Razpis.
Sekundarska služba.

V deželni bolnici v Ljubljani sta popolniti dve mesti sekundarijev.
Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti, lahko pa se
podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.

Adjutum, ki ga dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem
letu z 2000 K, v drugem letu z 2400 K in od tretjega leta dalje 2800 K. Po-
leg adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.

Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdrav-
niške prakse.

Prosilci za zazpisane službe predložijo naj svoje s krstnim listom, z do-
kazili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte
prošnje

do 26. novembra 1913

vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 4. novembra 1913

Tvorniška zaloga avtomatov
gramofonov in plošč

Plošče od K 1-30 naprej.

Gramofoni od K 20 naprej.

Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva
Favorite, Columbia, Jumbo, Eden, Zono-
phon, Avstr. gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev
in pev: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth,
Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd.
Vsa popravila izvršujem v svoji lastni de-
lavnici točno in solidno. — Pri večjem od-
jemu popust. Ceniki brezplačno.

Avstr. amerikan.
:: zaloga čevljev ::
Prešernova ul. 52.

16⁵⁰12⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti,
:: priležnosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.

Trgovski pomočnik

želi premeniti službo. Star 23 let, zmo-
žen slovenskega in nemškega jezika iz-
vežban v trgovini z meš. blagom. Cenj.
dopisi naj se pošljejo na upr. »Slov.
pod šifro: „Pridnost 10/3965“.

Izgubil je 2000 kron

(dva bankovca po K 1000) v mestu
pred enim tednom uslužbenec. Najdi-
telj se za božjo voljo prosi, naj vrne
denar, kolikor ga še ima oziroma po
odbitku 10% najdenine, pri upravn-
štvu ali pa na policiji, da prepreči ve-
liko nesrečo. 3966

Pojasnilo!

Pomembni profesorji in zdrav-
niki priporočajo in rabijo tudi zase
našo patentirano higienično iznajdbo.
Zakonski dobe natančno brošuro 20.
Verlag für hygienische Lite-
ratur Dunaj I., Wollzeile 12. Kot
tiskovina zastoj. Kot zaprto pi-
sma proti 20 vin. v znamkah.

Posojila

dovoljuje svojim članom življenjskega od-
delka in sicer: aktivnim uradnikom vseh
kategorij, profesorjem, učiteljem itd., katerih
neobremenjena služnina znaša najmanj
K 300 —, kakor tudi penzionistom s po-
kojnino najmanj letno K 1400 —, proti za-
znatni na služnino, oziroma pokojnino in
proti primernemu poročstvu pod najugodnej-
šimi pogoji na 5—30letno amortizacijsko dobo
2263

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi, katere
generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12
daje nemudoma in brezpl. potrebna pojasnila.

Najsolidnejši vir

40 m dobrih ostankov za obleke K 18—
40 m izvrstnih ostankov zim. blaga „ 20—
30 m ostankov mod. blaga za obleke „ 18—
6 parov velikih rjuh „ 10—
100 kom. prima žepnih robcev „ 13—
tucat dobrih brisač „ 2-90
tucat prav težkih brisač „ 4-80
10 toplih zimskih rut „ 5—

Adolf Zucker, Pízenj št. 504 (Češko).

Razpošiljam samo po povzetju. Neuga-
jajoče vzamem vsak čas nazaj. Vzorci
se ne razpošiljajo. Najboljši dobavitelj
za trgovce, krošnjarje in sejmarje.